

Living with husband. Žít s manželem. Znamená bydlet, trvale bydlet, sdílet trvalé bydliště či domov společně s ním; může rovněž znamenat žít ve společné domácnosti (jako druh a družka). Žít společně jako manžel a manželka tak, jak se těmto slovům běžně rozumí, udržovat domov a společně žít v téže domácnosti nebo fakticky žít ve společné domácnosti za podmínek, jež by mohly být považovány za takové, které vytvářejí rodinné vztahy. *McPadden v. Morris*, 126 Conn. 654, 13 A.2d 679, 680.

L.J. Zkratka pro „Law Judge“, soudce; také pro „Law Journal“, právnícký časopis.

L.L. Zdvoujný tvar zkratky „L“ pro „law“ používaný pro množné číslo. Obecně se používá při citaci starých sbírek zákonů, jako např. „L.L. Hen. I“ (zákony Jindřicha II.).

L.L. (Také L.Lat.) a **L.F.** (také L.Fr.) jsou používány jakožto zkratky pro výrazy „Law Latin“, právnícká latina, a „Law French“, právnícká francouzština.

LL.B., LL.M. a **LL.D.** Zkratky užívané k označení tří akademických titulů v oboru práva — bachelor, master a doctor of laws, poslední z nich je obvykle titul čestný. *Viz také J.D.*

Lloyd's association. *Viz Lloyd's underwriters.*

Lloyd's bonds. Označení skupiny důkazů, jichž se v Anglii používá k prokázání existence dluhu; jde o uznání, jimž půjčující si společnost pod pečeti stvrzuje dluh, který má zaplatit smluvní straně nebo jiné osobě za vykonanou práci, dodané zboží a pod., se závazkem zaplatit vedle základní části i budoucí úroky; na rozdíl od záruky současné splátky na konto, proto uznání nezávisí na možnosti společnosti vypůjčit si (borrowing power of the company).

Lloyd's insurance. Podle tohoto pojištění vystupují pojišťovatelé jako jednotlivci a nikoli jako společná pojišťovna, takže odpovědnost za ztrátu se týká každého zvlášť (several liability) a nikoli všech společně (joint liability). *Jones v. Hollywood Style Shop*, Tex. Civ. App., 62 S.W.2d 167. „Plán skupiny Lloyds“ (Lloyds' Plan) předpokládá individuální odpovědnost několika pojišťovatelů. *Harris v. Prince*, 132 Tex. 231, 121 S.W.2d 983, 986. *Viz také Lloyd's of London; Lloyd's underwriters; London Lloyds.*

Lloyd's of London. Sdružení v městě Londýně, původně pro transakce v oboru námořního pojištění, jehož členové si navzájem podepisují pojistky. Pojišťovací středisko v Londýně, v němž se scházejí jednotliví pojišťovatelé, aby nabízelí sazby a uzavírali pojistky na nejrůznější rizika. *Viz také London Lloyds.*

Lloyd's underwriters. Jakékoli seskupení jednotlivců, kteří se pod společným jménem zabývají podnikáním v pojišťovnictví pro zisk prostřednictvím právního zástupce, který má pravomoc jednotlivě zavazovat pojistitele, a to v rozsahu, stanoveném v plné moci, která je mu udělena, k pojistným smlouvám, které tento zástupce jménem takového seskupení jednotlivců uzavře s kterýmkoliv pojištěncem nebo s kterýmkoliv pojištěnci. N. Y. Consol. Laws, Insurance 425.

Load. Náklad. Část ceny, za niž se nabízejí akcie investičních společností patřících otevřenému vzájemnému investičnímu fondu, z níž se hradí provize z prodeje a ostatní náklady spojené s distribucí.

Load fund. *Viz Load; Mutual Fund.*

Loading. Akt skládání či nakládání nákladu, například z auta nebo lodi, na auto nebo loď.

Rozdíl mezi hrubými a čistými platbami na základě pojistek. *Metropolitan Life Ins. Co. v. Rouillard*, 92 N.H. 16, 24 A.2d 264, 266; *Magers v. Northwestern Mut. Life Ins. Co.*, 348 Mo. 96, 152 S.W.2d 148, 150. V pojišťovnictví ta část pojistné prémie, již se užívá na krytí prodejních a administrativních nákladů a jež přesahuje část nezbytnou k vytváření odpovědnostní rezervy. V otevřené investiční společnosti (open-end investment company) obnos, který se přidává k ceně akcie ke krytí výdajů spojených s prodejem.

Load line. Nákladová čára ponoru. Hloubka, na kterou loď klesne ve slané vodě, je-li naložena. Značka namalovaná na obou stranách lodi, jež má být ukazatelem, určujícím, kolik lze za různých podmínek bezpečně naložit. *The Indien*, C.C.A. Cal., 71 F.2d 752, 759.

Loadmanage. Výplata nakladačům; tzn. osobám, které se plaví před loděmi v plachetnicích nebo malých plavidlech, s nástroji pro vlečení lodí a usměrňování jejího kurzu, aby loď mohla uniknout nebezpečím, s nimiž se ve směru své plavby může setkat.

Loaf. Trávit čas v nečinnosti, lenošit nebo lelkovat. *City of Olathe v. Lauck*, 156 Kan. 637, 135 P.2d 549, 551. *Viz také Malinger.*

Loan. Půjčka. Předání obnosu jednou stranou a jeho převzetí druhou stranou na základě dohody, ať už výslovně uzavřené nebo konkludentní, že bude splacen s úrokem nebo bez něho. *Boerner v. Colwell Co.*, 21 Cal.3d 37, 145 Cal. Rptr. 380, 384, 577 P.2d 200. Cokoli poskytnuté osobě na její žádost k dočasnému používání za podmínek, že to má být vráceno nebo že má být poskytnut ekvivalent co do druhu, s náhradou za používání nebo bez ní. *Liberty Nat. Bank & Trust Co. v. Travelers Indem. Co.*, 58 Misc.2d 443, 295 N.Y.S.2d 983, 986.

Dání věci do úschovy bez odměny, skládající se z dodání předmětu majitelem jiné osobě, která ji má používat zdarma a vrátit ji buď *in specie* (individuálně určené) nebo co do druhu. Půjčení peněz nebo jiného movitého majetku osobě, která slíbí jej vrátit.

„Loan“ zahrnuje: (1) vznik dluhu na základě toho, že půjčovatel poskytne nebo se zaváže poskytnout peníze dlužníkovi nebo třetí straně na účet dlužníka; (2) vznik dluhu na základě úvěru na konto dlužníka, z něhož je dlužník oprávněn bezodkladně čerpat; (3) vznik dluhu na základě půjčovatelské úvěrové karty nebo podobné dohody; a (4) strpění (forbearance) dluhu vzniklého z půjčky. *Uniform Consumer Credit Code*, § 3-106.

Viz také Conventional Loan; Equity loan; Fixed rate loan; Morning loan; Participation loan. Stran term loan viz Term.

Amortized loan. Amortizovaná půjčka. Půjčka, která stanoví periodické platby, které se týkají nejprve úroku a poté jistiny, jak je stanoveno podmínkami směnky.

Bridge loan. Překlenovací půjčka. Krátkodobá půjčka potřebná ke krytí platby a výdajů spojených s koupí nebo stavbou nového domu před prodejem existujícího domu. *Viz Bridge loan; také Construction loan, níže.*

Call loan. Vypověditelná půjčka. Půjčka, která je splatná na požádání nebo vyzvání půjčovatele.

Collateral loan. Půjčka se zárukou. Půjčka zajištěná nemovitým majetkem nebo cennými papíry. *Viz Secured loan.*

Commercial loan. Obchodní půjčka. Obecně jde o krátkodobou půjčku na 30 až 90 dní, poskytovanou finančními institucemi.

Commodity loan. Komoditní půjčka. Půjčka zajištěná komoditou, např. bavlnou nebo vlnou ve formě skladové potvrzenky nebo jiného papíru převoditelného rubo-pisem.

Consolidation loan. Půjčka, při níž se výtěžku z půjčky použije k vyrovnání jiných individuálních půjček a k vytvoření lépe zvládnutelného dluhu.

Construction loan. Stavební půjčka. Krátkodobá zatímní půjčka na financování nákladů stavby. Platby se provádějí periodicky podle postupu prací, přičemž dluh se obvykle vyrovnává ze stálých hypotečních fondů, zajištěných dokončenou stavbou. Rovněž se nazývá *bridge loan*, překlenovací půjčka, *viz výše.*

Consumer loan. Spotřebitelská půjčka. Půjčka, která je poskytována fyzické osobě pro potřeby rodiny či domácnosti, pro osobní a zemědělské účely a která se obvykle řídí zákony a jinými předpisy o ochraně spotřebitelů (truth-in-lending statutes and regulations).

Day loan. Jednodenní půjčka. Půjčka poskytnutá makléři ze dne na den k financování jeho každodenních transakcí.

Demand loan. Půjčka splatná na požádání. Půjčka, jejíž vrácení může věřitel požadovat v kteroukoli dobu na požádání. *Viz rovněž Call loan, výše.*

Equity loan. *Viz toto heslo.*

Installment loan. Půjčka, která je podle svých podmínek splatná za určitou dobu ve splátkách.

Non-performing loan. Splatná půjčka, která není splacena, tzn. na kterou nebyla učiněna ani platba úroku ani jistiny.

Non-recourse loan. Nenávratná půjčka. Půjčky, které poskytuje farmářům státní orgán výměnou za určitou komoditu, např. pšenici nebo kukuřici. Takovým půjčkám se říká nenávratné, protože stát nemůže nikdy požadovat jejich splacení.

Personal loan. Osobní půjčka. Půjčka, obvykle poskytovaná na krátkou dobu pro osobní účely, na rozdíl od půjčky poskytované pro obchodní účely. Může být zajištěná či nezajištěná. *Viz také Consumer loan, výše.*

Secured loan. Zajištěná půjčka. Půjčka zajištěná majetkem nebo cennými papíry. *Viz také Collateral loan, výše.*

Short-term loan. Krátkodobá půjčka. Půjčka na období kratší než jeden rok, obvykle prokazovaná směnkou nebo jiným převoditelným cenným papírem.

Time loan. Časově omezená půjčka. Půjčka poskytnutá na určitou přesně stanovenou dobu, která obvykle nesmí být splacena (bez pokuty) před vypršením této doby na rozdíl od vypověditelné půjčky splatné na požádání.

Loan association. *Viz Building and loan association.*

Loan certificates. Certifikát půjčky. Certifikát vydaný zúčtovacím střediskem přidruženým bankám na určité procento hodnoty záruk deponovaných bankami poskytovajícími půjčky, a to u výboru zúčtovacího střediska pro půjčky. Dokumenty vydané půjčovatelem k evidenci účasti na půjčce na delší období, dříve užívané městy

a obcemi. V podstatě je nahradily kuponové obligace. *Viz také Certificate of indebtedness.*

Loan commitment. Závazek o dluhu. Závazek daný vypůjčovateli půjčovním ústavem, že půjčí za určitou sazbu určitou částku na konkrétní nemovitost. Takový závazek je obvykle omezen na určité období (např. čtyři měsíce), jež je obvykle založeno na odhadované době, kterou vypůjčovateli zabere stavba nebo koupě domu, který má při uzavírání půjčky na mysli. *Viz také Mortgage commitment.*

Loaned employee or servant. Půjčený zaměstnanec nebo sluha. Půjčený sluha je zaměstnanec, kterého si půjčí nebo najme jiný zaměstnavatel pro určitou službu nebo určitou transakci a který je pod výlučnou kontrolou tohoto zaměstnavatele; ten je pak zástupně odpovědný za činy zaměstnance podle obvyklých zásad, na základě nichž odpovídá nadřízený (respondeat superior). *Kiefer Concrete, Inc. v. Hoffman*, Colo., 562 P.2d 745, 746. Zda má být zaměstnanec považován za „zapůjčeného zaměstnance“, který je ve službách zvláštního zaměstnavatele, nebo zda má být považován za zaměstnance, který setrval ve službách svého hlavního zaměstnavatele, závisí na tom, prací pro koho se zaměstnanec zabýval v době zranění. *Owen v. St. Louis Spring Co.*, 175 Tenn. 543, 136 S.W.2d 498-500.

Loaned servant doctrine. Podle „doktríny zapůjčeného sloužícího“, když někdo zapůjčí svého zaměstnance jinému za účelem určitého zaměstnání, musí být zaměstnanec za všechno, co vykonal v tomto zaměstnání, posuzován jako zaměstnanec toho, komu byl zapůjčen. *Blair v. Durham*, C.C.A. Tenn., 134 F.2d 729, 732. Tato doktrína stanoví, že pokud zaměstnavatel zapůjčí zaměstnance jinému pro výkon nějaké zvláštní služby, pak se tento zaměstnanec se zřetelem k této zvláštní službě může stát zaměstnancem strany, již byly jeho služby zapůjčeny. *Danek v. Meldrum Mfg. and Engineering Co., Inc.*, Minn. 252 N.W.2d 255, 258. Aby byl zaměstnanec „zapůjčeným sloužícím“, není podstatné, aby se hlavní zaměstnavatel vzdal plné kontroly nad svým zaměstnancem nebo aby zvláštní zaměstnanec byl úplně podřízen vypůjčovateli. *U.S. v. N. A. Degerstrom, Inc.*, C. A. Wash., 408 F.2d 1130, 1138.

Loan for consumption. Spotřební půjčka. Dohoda, podle níž jedna osoba dodá jiné určité množství věcí, jež vypůjčovatel spotřebuje, se závazkem vrátit stejné množství téhož druhu a kvality. *Viz také Loan for use.*

Loan for exchange. Půjčka směnou je smlouva, při níž jedna osoba předá movitý majetek druhé, která souhlasí s tím, že věc v budoucnu vrátí, aniž by platila za její užívání. *Cal. Civil Code* § 1902.

Loan for use. Půjčka k užívání. Půjčka k užívání je dohoda, při níž jedna strana předá druhé věc, aby ji užívala podle jejího přirozeného určení nebo podle dohody, se závazkem, že ji vrátí, až ji užívat přestane. *Civ. Code La. art. 2893.* Půjčka k užívání je smlouva, kterou jedna osoba předává druhé dočasnou držbu a použití osobního vlastnictví, přičemž druhá osoba souhlasí s tím, že jí v budoucnu stejnou věc vrátí, bez odměny za její užívání. *Slack v. Bryam*, 299 Ky. 132, 184 S.W.2d 873, 876. *Cal. Civil Code*, § 1884. Půjčka k užívání je bezplatně poskytnutí nějakého předmětu jiné osobě, která jej má užívat a vrátit *in specie*, může být podle vůle postupitele buď na určitou dobu nebo na dobu neurčitou.

Půjčka k užívání (nazývaná v civilním právu „*commodatum*“) se liší od spotřební půjčky (nazývané v civilním právu „*mutuum*“) v tomto: *commodatum* musí být výslovně vráceno individuálně, *mutuum* co do druhu. V případě *commodatum* zůstává vlastnictví věci půjčovateli, v případě *mutuum* přechází majetek na půjčovatele.

Loan participation. Půjčka poskytnutá skupinou půjčovatelů jednotlivému vypůjčovateli, která rozděluje riziko z neplacení půjčky mezi všechny půjčovatele skupiny.

Loan ratio. Půjčkový poměr. Poměr mezi půjčenou částkou a hodnotou nebo prodejní cenou nemovitosti, vyjádřený v procentech. Obvykle platí, že čím vyšší je tento poměr, tím vyšší je stanovený úrok. Maximální procentní sazba pro banky a spořitelny nebo pro státem zajištěné půjčky je stanovena zákonem. Viz také Loan-to-value ratio.

Loansharking. Lichvářství. Praxe půjčování peněz na nepřiměřené a lichvářské úrokové sazby s pohružkou nebo použitím vyděračských prostředků při vymáhání splátek. Taková činnost je nazývána „vyděračská úvěrová transakce“ (extortionate credit transactions) ve smyslu Federal Criminal Code. 18 U.S.C.A. § 891 a násl.

Loan societies. V anglickém právu jakýsi klub vytvořený proto, aby poskytoval půjčky průmyslníkům.

Loan-to-value ratio. Poměr půjčky k hodnotě. Procento pořizovací ceny, která má být financována hypotékou. Obvyklý poměr je 80 a 90 procent. Zbytek pořizovací ceny se platí v hotovosti.

Loan value. Hodnota půjčky. Maximální částka, která může být bezpečně půjčena na majetek nebo životní pojistku v souladu s právy půjčovatele na ochranu pro případ, že dlužník nebude platit.

Lobbying. Lobbismus. Všechny pokusy, včetně osobního přemlouvání, přimět zákonodárce k tomu, aby hlasovali určitým způsobem nebo aby navrhli určitý zákon. Zahrnuje zkoumání všech navrhovaných a dosud nepřijatých zákonů, jež se týkají zájmu nebo zájmů něčích klientů, se záměrem ovlivnit schválení nebo neschválení takového zákonodárného aktu. Thiles v. County Board of Sarpy County, 189 Neb. 1, 200 N.W.2d 13, 18. Federální zákon a zákony většiny států vyžadují, aby lobbiisté byli registrováni. Viz Lobbying acts.

Lobbying acts. Zákony o lobbismu. Federální zákon a zákony jednotlivých států upravující chování lobbiistů, např. Federal Regulation of Lobbying Act požaduje, aby lobbiisté byli registrováni u Sněmovny reprezentantů a Senátu a podávali čtvrtletní hlášení o částkách, které za lobbiistickou činnost přijali a o tom, odkud tyto částky pocházejí. Viz 12 U.S.C.A. § 261 a násl.

Lobbyist. Lobbiista. Osoba, která jako své zaměstnání prosazuje schválení nebo zamítnutí návrhů zákonů předkládaných zákonodárnému sboru. Viz také Lobbying, Lobbying acts.

L'obligation sans cause, ou sur une fausse cause, ou sur cause illicite, ne peut avoir aucun effet. Závazek bez protiplnění, s protiplněním, k němuž nedojde nebo s protiplněním, jež je v rozporu s právem, nemůže mít žádný účinek.

Local. Místní. Týkající se místa, vyjadřující místo, patřící určitému místu nebo na určité místo omezený. Protiklad k „všeobecný“ (general), „osobní“ (personal), „rozšířený“ (widespread) a „přelétavý“ (transitory).

Pokud jde o *local* Allegiance; Customs; Government; Tax and Venue, viz tato hesla.

Local act. Viz Local law.

Local actions. Termín se týká všech žalob, u nichž se usiluje o vrácení předmětu nebo věci, jež jsou ve své podstatě lokální. Žaloba, která musí být předložena v jurisdikci, kde došlo k právnímu úkonu nebo kde je předmět sporu, na rozdíl od žaloby, která není spjata s konkrétním místem. Žaloby jsou „lokální“, když se transakce, na nichž jsou založeny, mohou uskutečňovat jen na některých konkrétních místech. Žaloba, v níž všechna hlavní fakta, na kterých spočívá, jsou lokální povahy, například kde má být vrácena držba pozemku nebo kde má být poskytnuta náhrada škody za konkrétní úmyslný zásah do cizího práva, nebo za odpad, kterým byl znečištěn pozemek, protože v takovém případě se žalobní důvod vztahuje na určitou konkrétní lokalitu, která je obvykle rovněž místem, jímž je dána příslušnost soudu. Žaloba, která není spjata s konkrétním místem („transitory action“), může být předložena kterémukoli soudu s všeobecnou jurisdikcí v kterémkoli okrese, kde může být obžalovaný nalezen a předvolán, zatímco při „lokální žalobě“ musí žalobce svěřit svůj proces určenému soudu, není-li v zákoně stanoveno jinak. Moreland v. Rucker Pharmacal Co., D. C. La., 59 F.R.D. 537, 540. Srovnej Transitory action.

Local affairs. „Místní záležitosti“, jejichž úprava, správa a kontrola je přenesena na města, jsou záležitosti v rámci jurisdikce města podle zákona, který zakotvuje jeho existenci. Robia Holding Corporation v. Walker, 136 Misc. 358, 239 N.Y.S. 659, 662.

Local agent. Místní zástupce. Zástupce v daném místě nebo v určitém okrese. Sharp & Dohme v. Waybourne, Tex. Civ. App., 74 S.W.2d 413. Zástupce může být generální zástupce, pokud jde o jeho pravomoc, přestože zastupuje společnost jen v určitém místě nebo na vymezeném území; v tomto druhém smyslu je nazýván „místní zástupce“. Prudential Ins. Co. of America v. Jenkins, 290 Ky. 802, 162 S.W.2d 791, 795. Zástupce pověřený místními záležitostmi společností s cílem je vyřídit. Osoba, která je pověřena jednat jako zástupce společnosti a provozovat její činnost (nebo záležitosti určitého charakteru) na daném místě nebo v rámci určeného okresu. Osoba, jež zastupuje společnost při rozvíjení činnosti, pro niž byla zapsána do obchodního rejstříku, v okrese, v němž je zahájen soudní proces. National Hardware & Stove Co. v. Walters, Tex. Civ. App., 58 S.W.2d 146. Osoba, která je společností pověřena vyřizováním konkrétních otázek svěřených její péčí, a zastupující společnost v jejím podnikání, ať už v plném či omezeném rozsahu. „Místní zástupce“, který přejímá a vybírá peníze, znamená zástupce, který v zájmu plnění své funkce sídlí buď trvale nebo dočasně v určitém státě. McDonald Service Co. v. Peoples Nat. Bank of Rock Hill, S. C., 218 N. C. 533, 11 S.E.2d 556, 558. Na základě zákona nebo soudního výnosu se ve většině států mohou obsílky apod. určené cizí společností doručovat jejím místnímu zástupci. Viz Fed. R. Civil P.4; New York, C.P.L.R. 308, 318.

Local and special legislation. Místní a speciální zákony. Výraz se týká určitých konkrétních míst nebo určité konkrétní osoby a odlišuje se od obecného zákona (general statute), který se vztahuje na celé třídy osob nebo právních vztahů. Madison County Board of Education v. Smith, 250 Ky. 495, 63 S.W.2d 620.

Local assessment. Místní odhad. Poplatek povahy daně ukládaný k hrazení celkových nebo částečných nákladů na místní vylepšení (např. kanalizaci, chodníky) a vyměřený pro různé části majetku, který vylepšením zvláště získal. Viz také Local improvement assessment.

Local chattel. Místní movitý majetek. Věc je místní, je-li připojena k „freehold“ (v.t.).

Local concern. Věc místního zájmu. Činnost se dotýká „místního zájmu“, jestliže ji vyvíjí město nebo obec (municipality) jakožto vlastník. Luhrs v. City of Phoenix, 52 Ariz. 438, 83 P.2d 283, 285.

Local courts. Místní soudy. Soudy, jejichž jurisdikce je omezena na určité území nebo okres. Výraz obvykle znamená soud státu v protikladu k soudům Spojených států nebo obecní či obvodní soudy v protikladu k soudům s jurisdikcí.

Local government. Místní správa. Městský, obvodní nebo jiný řídicí orgán na úrovni nižší než stát. Místní správa má největší kontrolu nad nemovitostmi, územním plánováním a jinými místními záležitostmi.

Local improvement. Veřejné vylepšení provedené v určitém místě, z něhož má zvláštní prospěch nemovitost, která leží v takovém místě nebo poblíž. Floyd v. Parker Water & Sewer Sub—District, 203 S. C. 276, 17 S.E.2d 223, 227.

Local improvement assessment. Daň za místní vylepšení. Poplatek vyměřený na půdu v určitém okrese, kterým se hradí užitek, který přineslo vylepšení (zdokonalení, zvelebení) příslušným pozemkům. Wells v. Union Oil Co. of California, 25 Cal. App.2d 165, 76 P.2d 696, 697. Daň za stavební vylepšení; např. kanalizaci. University Nat. Co. v. Grays Harbor County, 12 Wash.2d 549, 122 P.2d 501, 502.

Locality. Lokalita. Určitá oblast v kterékoli části prostoru, zeměpisná poloha. Warnock v. Kraft, 30 Cal. App.2d 1, 85 P.2d 505, 506. Místo; okolí; sousedství; obec. Conley v. Valley Motor Transit Co., C.C.A. Ohio, 139 F.2d 692, 693. Lukens Steel Co. v. Perkins, 70 App. D. C. 354, 107 F.2d 627, 631. Viz také Situs.

Locality of a lawsuit. Místo konání soudního řízení. Místo, v němž může být vykonávána soudní pravomoc. Neirbo Co. v. Bethlehem Shipbuilding Corporation, 308 U.S. 165, 60 S. Ct. 153, 154, 84 L. Ed. 167. Viz rovněž Venue.

Localization. Lokalizace. Doktrína, jež se týká rozsahu a povahy místní aktivity zahraniční společnosti, postačující k tomu, aby byla nucena podřídit se zákonům státu, v němž provozuje svou činnost. National Mutual Building and Loan Assoc. v. Brahan, 193 U.S. 635, 24 S. Ct. 532, 48 L. Ed. 823.

Local law. Místní zákon. Místní zákon je takový, který se vztahuje na určitou lokalitu místo na celé území státu. Ulrich v. Beatty, 139 Ind. App. 174, 216 N.E.2d 737, 746. Zákon, který se týká konkrétních osob nebo věcí nebo osob či věcí určitého druhu, nebo který se vztahuje na část určité skupiny (třídy) osob a věcí místo na celou třídu. In re Annexation of Reno Quartermaster Depot Military Reservation to Independent School Dist. No. 34, Canadian County, Okl., 180 Okl. 274, 69 P.2d 659, 662.

Zákon určité jurisdikce na rozdíl od zákona cizího státu. Výrazu se používá v kolizním právu k popisu pravomoci soudu k rozhodování v procedurálních otázkách,

přičemž, pokud jde o otázky meritorní, se uznává zákon situ. Jak je použito v novém Restatement, je „místní zákon“ určitého státu soubor standardů, zásad a pravidel (s výjimkou pravidel kolizního práva), které soudy příslušného státu uplatňují v rozhodování ve sporech, jež jim jsou předloženy. Restatement, Second, Conflicts, § 4(1).

Local option. Právo na sebeurčení (option of self-termination), kterým disponuje město, obec nebo jiná jednotka a které jí umožňuje zvolit určitý postup bez zvláštního souhlasu činitelů státu. Této možnosti se často užívá v místních volbách (referendech) k rozhodování o tom, zda se v místě povolí prodej a konzumace alkoholických nápojů. Je jí rovněž využíváno v mnoha státech k tomu, aby se referendem určilo, jakou strukturu budou mít místní orgány. Viz také Home rule.

Local rules. Místní pravidla. Pravidla, jež jsou vyhlášena s ohledem na místní fyzické podmínky ve státě, charakter lidí, jejich příznačné zvyky, obyčej a víru. Výraz se může také týkat jednacích řádů přijatých jednotlivými okresními soudy Spojených států, jež doplňují pravidla obsažená ve Federal Rules of Civil Procedure. Viz Fed. R. Civil P. 83.

Local statute. Viz Local law.

Local usage. Místní zvyklosti. Praxe či metoda jednání, jež se pravidelně na určitém místě dodržuje a již může soud za určitých okolností vzít v úvahu při interpretaci určitého dokumentu. Viz U.C.C. § 1-205(2), (3). Viz také Custom and usage.

Locare. Pronajmout; dodat nebo svěřit věc za určitou odměnu či náhradu.

Locarium. Ve starém evropském právu cena za pronájem; peníze vyplacené za pronájem věci; nájemné.

Locataire. Ve francouzském právu nájemce, nájemník nebo pachtýř.

Locatarius. Lat. depozitář, uschovatel.

Locate. Najít. Objevit průzkumem. Guardian Trust Co. of Houston, Tex. v. Jefferson Lake Oil Co., C.C.A. La., 85 F.2d 465, 467. Rovněž znamená zjistit místo, na něž něco patří. Zjistit a určit polohu něčeho, čeho umístění bylo předtím nejisté nebo nikoli očividné, jako např. vyhledat nároky v listině. Rozhodnout o místě nebo směru, kam má přijít nebo směřovat něco, co dosud neexistuje, jako např. určit místo pro silnici (locate a road). Určit místo nebo hranice, Delaware, L. & W.R. Co. v. Chiara, C.C.A.N.J., 95 F.2d 663, 668; nebo určit polohu nebo umístění. Union Pac. R. Co. v. City of Los Angeles, 53 Cal. App.2d 825, 128 P.2d 408, 410. Usadit se nebo se někde zařídit (etablovat).

Located. Ten, kdo je fyzicky přítomen nebo existuje na nějakém místě; příp. to, co takto existuje nebo je přítomno.

Locatio. Lat. V civilním právu pronájem.

Locatio-conductio. V civilním právu složené slovo používané k označení nájemní smlouvy, již se věc dává do užívání a požívání, na základě níž se koná práce nebo zhotovuje dílo, to vše za úplatu, vyjadřující jednání *obou* stran, z nichž jedna pronajímá a druhá najímá.

Locatio custodiae. Trvalý pronájem. Úschova neboli deponování zboží k nájmu. Podle klasifikace v civilním právu je „locatio custodiae“ nájem péče a služeb, jež je třeba poskytnout k dodané věci.

Location. Poloha nebo místo, kde je nebo má být něco umístěno. Akt určování místa. *Viz také* Situs.

Mining law. Horní právo. Akt přidělení těžebního nároku (parcela — claim — obsahující cenný kov v podloží či skále) podle určitých stanovených pravidel. Obvykle se skládá z toho, že se na zem umístí nápadné upozornění s uvedením jména toho, komu je pozemek přidělen, faktu, že místo je tímto převzato neboli lokalizováno (located) a s nezbytným popisem rozlohy a hranic parcely. *St. Louis Smelting, etc., Co. v. Kemp, 104 U.S. 649, 26 L. Ed. 875; Cole v. Ralph, 252 U.S. 286, 40 S. Ct. 321, 326, 64 L. Ed. 567.* V odvozeném smyslu těžební nárok pokrytý jediným aktem přidělení (rezervace) neboli lokalizace. Akt nebo série aktů vytyčování hranic nároku, atd.; nplyne z něj však žádné právo, pokud se nic nenajde; obojí s platným nárokem nutně souvisí. *United States v. Mobley, D. C. Cal., 45 F. Supp. 407, 410. Viz také* Mining claim; Mining location.

Real property. Nemovitost. Vytyčení hranic určitého pozemku, buď v záznamech nebo na pozemku samém. Zjištění, zakreslení a vyznačení hranic určitého pozemku nebo určitých těžebních nároků. *Viz* Locative calls.

Locatio operis. V civilním právu smlouva o dílo, tzn. o dílo a služby. Je to smlouva, jíž jedna strana zadává druhé určitou práci, a druhá strana se zavazuje, že práci provede za vzájemně dohodnutou cenu, kterou ten, kdo práci, která má být udělána, poskytuje, slíbje zaplatit druhému za to, že ji provede.

Locatio operis faciendi. Zadání práce k provedení; dočasné odevzdání věci někomu jinému za tím účelem, aby se na věci něco udělalo nebo aby se o ni nějakým způsobem pečovalo, a to za úplaty.

Locatio operis mercium vehendarum. Zadání práce při nošení či přepravě zboží; smlouva, jíž se dočasně odevzdává věc někomu jinému, aby ji za úplatu nesl či přepravil.

Locatio rei. Věcný nájem. Smlouva, jíž se dočasně odevzdává věc někomu jinému, aby ji za úplatu užíval.

Locative calls. Lokativní značky. V právní listině, patentu nebo jiném dokumentu obsahujícím popis pozemku jsou lokativní značky, specifické popisy, značky nebo označení polohy, týkající se orientačních bodů, fyzikálních objektů apod., pomocí nichž může být pozemek přesně lokalizován a identifikován.

Při smlouvání odporujících si značek ve smlouvě nebo v katastrální mapě budou soudy zjišťovat, které značky jsou lokativní a které jsou jenom direktivní; přitom budou vycházet z lokativních značek; „direktivní značky“ (directory calls) jsou ty, jež pouze upozorňují sousedy, kde je možné různé značky nalézt, zatímco „lokativní značky“ jsou ty, jež slouží k vytyčení hranic.

Locator. Vyhledávač, lokátor, osoba, která vyhledává pozemek nebo vytyčuje hranice těžebního nároku nebo má v úmyslu nebo je oprávněna je vyhledávat a vytyčovat. *Viz* Finder; Location.

Locatum. Pronájem. *Viz* Bailment.

Lockdown. Dočasné omezení pohybu vězňů poze na jejich cely jako bezpečnostní opatření následující po útěku, vzpouře nebo jiné mimořádné události. Přípustné při vynucení nezbytného pořádku ve věznicích. *Viz* Bell v. Wolfish, 441 U.S. 520, 99 S. Ct. 1861, 60 L. Ed.2d 447; Rhodes v. Chapman, 452 U.S. 337, 101 S. Ct. 2392, 69 L. Ed.2d 59.

Locked in. Zavřený, blokováný. Nepříjemná situace někoho, kdo vydělává na cenných papírech, které vlastní, které však není ochoten prodat vzhledem k závazkům za kapitálové zisky. Stanovená míra návratnosti investice nebo spořitelního dokladu nebo úroková sazba na půjčku; míra, resp. sazba je zajištěna na určité období.

Lockout. Výluka, vysazení z práce. Propouštění zaměstnanců zaměstnavatelem, který chce od zaměstnanců získat ústupky; je to zaměstnavatelský protějšek ke stávce zaměstnanců. *Smith v. Michigan Employment Sec. Commission, 410 Mich. 231, 301 N.W.2d 285, 291.* Rozhodnutí zaměstnavatele neposkytnout vhodnou práci jeho řádným zaměstnancům, ať už motivované snahou zaměstnavatele chránit se před hospodářskou újmou, jeho přáním chránit se u jednacího stolu nebo obojí. *Laclede Gas Co. v. N.L.R.B., C. A. Mo., 421 F.2d 610, 615.*

Lockup. Vězení, vazba. Místo zadržení na policejní stanici, u soudu nebo při jiném zařízení, používané pro osoby čekající na soud.

Ve společenstevním právu (právu akciových společností) slangový výraz, který znamená cenné papíry dát stranou pro prodej někomu, kdo reprezentuje spráteľný zájem, a to s cílem zmařit nebo ztížit pokus o jejich získání. Takový krok je opatřením před tím, aby společnost převzal někdo cizí, které umožňuje přátelskému uchazeči koupit části společnosti za stanovenou cenu, získá-li kterákoli osoba nebo skupina určité procento jejích akcií. Aby byla taková dohoda legální, musí podporovat či povzbuzovat nabídkový proces, aby pomocí povzbuzované konkurence bylo co nejlépe poslouženo zájmům akcionářů. *MacAndrews & Forbes Holdings, Inc. v. Revlon, Inc. Del. Ch., 501 A.2d 1239, 1250. Viz rovněž* Poison pill; Porcupine provisions; White knight.

Lococession. Akt poskytování, postupování místa.

Loco parentis. *Viz* In loco parentis.

Locum tenens. Lat. Ten, kdo je na místě někoho, náhradník, náhradník, zástupce nebo reprezentant.

Locuples. Lat. V civilním právu schopný reagovat na žalobu; hodnověrný; spolehlivý z hlediska částky, kterou může žalobce vymoci.

Locus. Místo; místo, kde se udála nějaká věc.

Locus contractus. Místo smlouvy; místo, kde byla uzavřena smlouva. Místo, kde se uskutečnil poslední akt, který činí z dohody závaznou smlouvu. *Grain Dealers Mut. Ins. Co. v. Van Buskirk, 241 Md. 58, 215 A.2d 467, 471.*

Locus contractus regit actum. Smlouva se spravuje právem místa, kde se uzavírá. *Scudder v. Union Nat. Bank, 91 U.S. 406, 23 L.Ed. 245. Viz* Lex loci.

Locus criminis. Místo zločinu; místo, kde byl spáchán zločin.

Locus delicti. Místo spáchání trestného činu; místo, kde byl spáchán trestný čin. Stát, v němž dojde k poslední události, jež je nezbytná k tomu, aby se jednající stal činitelem odpovědným. *Hunter v. Derby Foods, C.C.A.N.Y., 110 F.2d 970, 972.*

Locus in quo. Místo, na kterém...; místo, kde. Místo, v němž se zrodil žalobní důvod nebo kde, jak se v procesním úkonu tvrdí, se něco stalo. Fráze se nejčastěji užívá v žalobách, týkajících se úmyslného zásahu do cizího práva *quare clausum fregit*.

Locus partitus. Ve starém anglickém právu rozdělené místo. Dělicí čára mezi dvěma městy nebo okresy, umožňující zjistit, kde leží pozemek nebo místo, o kterých je řeč.

Locus poenitentiae. Místo pro pokání; příležitost pro změnu názoru; příležitost odčinit něco, co někdo udělal; příležitost zřít se uvažovaného výhodného obchodu nebo smlouvy ještě před tím, než vyústí v definitivní smluvní odpovědnost; právo odstoupit od nedokončené transakce. *Morris v. Johnson, 219 Ga. 81, 132 S.E.2d 45, 51.* Kromě toho i označení příležitosti, která se někomu dává, aby se podle okolností vzdal záměru spáchat zločin ještě dříve, než se ho skutečně dopustí.

Locus pro solutione redditus aut pecuniae secundum conditionem dimissionis aut obligationis est stricte observandus. Místo placení nájemného nebo peněz podle podmínek nájmu nebo dlužního úpisu je nutno přísně dodržovat.

Locus publicus. V civilním právu veřejné místo.

Locus regit actum. Forma právního úkonu se spravuje právním řádem místa, kde k němu dochází. V mezinárodním právu soukromém pravidlo, že pokud legální transakce odpovídá formalitám vyžadovaným právem země, kde k ní dochází, je platná také v zemi, kde je třeba podle ní plnit, přestože právo této země vyžaduje jiné formality.

Locus rei sitae. Místo, kde je situována nějaká věc; místo, kde se nachází sporná věc. V řízeních *in rem* neboli v žalobách proti věci podle civilního práva je vhodným fórem *locus rei sitae*.

Locus sigilli. Místo pečeti, někdy také ve významu „místo pro pečet“; místo, kde je umístována pečeť na písemných dokumentech. Obvykle se na dokumentech místo pečeti uvádí zkratka „L.S.“

Locus standi. Stanoviště; aktivní legitimace. Právo předstoupit v dané otázce před soud nebo před zákonodárný sbor.

Lode. Zóna nebo pás mineralizované skály v rámci hranic, jež ji jasné oddělují od sousední skály. *Bowen v. Chemi-Cote Perlite Corp., 5 Ariz. App. 28, 423, P.2d 104, 117, 121, 123.*

Lodemanage. Nájem lodivoda k navádění plavidla z jednoho místa na druhé.

Lodestar Rule. Pravidlo polárky. Při stanovení obhájcových honorářů, které zákon připouští, se „lodestar“ rovná počtu hodin rozumně vynaložených, násobených hodinovou sazbou, která v místě za podobnou práci převažuje. Výsledek se upravuje tak, aby odrážel další faktory, jako je např. povaha sporu a kvalita zastoupení. *Cooper Liquor, Inc. v. Adolph Coors Co., C. A. Tex., 684 F.2d 1087, 1092. Viz také* Equal Access to Justice Act; Fee.

Lodger. Nájemník, příp. podnájemník. Uživatel, který má pouhé uživatelské právo bez skutečné či výlučné držby. *Roberts v. Casey, 36 Cal. App.2d, Supp. 767, 93 P.2d 654, 657, 658, 659; Coggins v. Gregorio, C.C.A.N.M., 97 F.2d 948, 951.* Osoba, která si najme zařízený pokoj nebo místnost.

„Lodger“ byl definován jako nájemce části domu patřícího někomu jinému, kdo zde má prozatím svůj domov, jako ten, kdo má souhlas k bydlení v domě někoho jiného, kdo obývá část domu, jehož celkovou držbu má někdo jiný, jemuž je rovněž svěřeno opatro-

vání domu, kdo žije ke stravě nebo v pronajatém pokoji nebo kdo má lůžko v domě někoho jiného, kdo žije v pronajatém pokoji nebo místnostech v domě někoho jiného, kdo obývá pronajaté byty v domě někoho jiného. Výraz se rovněž týká osoby, která žije a přespává na nějakém místě, osoby, jež obývá část domu a v určitém stupni spadá pod kontrolu majitele nebo jeho zástupce. Termínu se používá k označení osobního vztahu někoho, kdo je někde ubytován, k někomu. *Marden v. Radford, 229 Mo. App. 789, 84 S.W.2d 947, 955, 957, 959.*

Lodging house. Dům, v němž jsou pronajímány byty, domy, v nichž jsou zařízené byty, které jsou pronajímány na týden nebo na měsíc, bez jídla nebo s omezenou stravou. *Marden v. Radford, 229 Mo. App. 789, 84 S.W.2d 947, 955.*

Lodging place. Místo odpočinku na noc nebo dočasná rezidence; přechodné ubytování.

Lodgings. Bydlení v něčím domě; byty v něčím domě, zařízené nebo nezařízené, obsazené za účelem bydlení; jejich obyvatel se nazývá „lodger“, nájemce, nájemník, resp. podnájemník.

Lods et ventes. Ve starém francouzském a kanadském právu dávka kterou platil *roturier*, při každé změně vlastnictví jeho půdy, dávka za změnu nebo převod.

Logbook. Lodní nebo palubní deník. Lodní nebo palubní deník s podrobným zachycením kurzu lodě a s krátkým přehledem všech událostí, jež se udály během plavby.

Logia. Malý dům, chata nebo vilka.

Logic. Logika. Věda o myšlení nebo o rozumových operacích, jež jsou podřízeny důkazům. Výraz zahrnuje jak sám postup od známé pravdy k neznámé, tak všechny ostatní intelektuální operace, pokud jsou mu nápomocny.

Logical relationship. Logická souvislost. Podle zkoušky „logické souvislosti“, jíž se posuzuje, zda protinárok je v dostačujícím vztahu k hlavnímu nároku, aby mohl být povinný, je shledán vzájemný logický vztah, pokud určitá operativní fakta slouží jako základ pro oba požadavky, nebo pokud určitý soubor faktů, o který se návrh opírá, aktivuje další zákonná práva, jež jinak na straně žalovaného dřímou (zůstávají neuplatněna; dormant). *U.S. v. Aronson, C. A. Fla., 617 F.2d 119, 121.*

Logical relevancy. Logická relevantnost. Existence takového logického vztahu mezi faktem, o němž je nabízen důkaz, a faktem, který je předmětem sporu, který v důsledku existence prvního faktu činí existenci druhého faktu pravděpodobnou či nepravděpodobnou.

Logium. Ve starých zápisech chata, chatrč nebo kůlna (venkovní záchod).

Logographus. V římském právu veřejný zaměstnanec, úředník pověřený vedením rejstříku nebo účetní, který vedl a uchovával účetní knihy.

Log rolling. Zákonodárná praxe, při níž se do návrhu zákona vtěluje několik s návrhem nesouvisejících věcí, z nichž žádná by možná sama o sobě neprošla, a poté prosazení jeho schválení pomocí kombinací menšin, které souhlasí s těmito dodatky, ve většinu, která schválí návrh jako celek.

Praxe zahrnovat do jednoho zákona nebo ústavního dodatku více než jeden návrh, nabádající voliče, aby hlasovali pro všechny, nehledě k tomu, že by možná pro všechny nehlasovali, kdyby byly předloženy odděleně.

Loiter. Být liknavý; být pomalý; postávat nebo chodit sem a tam; lelkovat; zaostávat; loudat se nebo trávit čas v nečinnosti. Tradičně zahrnuje jednání představující tuláctví (potulku) a v tomto smyslu byly mnohé vyhlášky zrušeny jako vágní, a tudíž neústavní. Viz *Papachristou v. City of Jacksonville*, 405 U.S. 156, 92 S. Ct. 839, 31 L. Ed.2d 110. Viz též *Vagrancy*.

Termín používaný v zákoně zakazujícím lelkování nebo potloukání se na soukromém majetku někoho jiného znamená být pomalý v pohybu, zdržovat, loudat se, potulovat se, opožděvat se. *State ex rel. Purcell v. Superior Court In and For Maricopa County*, 111 Ariz. 582, 535 P.2d 1299, 1301.

Lombardian law. Viz *Lex longobardorum*.

Lombards. Jméno dané obchodníkům z Itálie, jejichž značná část byla během 12. a 13. století usazena v evropských hlavních městech, v nichž působili jako obchodníci a bankéři.

London Lloyds. Dobrovolné sdružení obchodníků, majitelů lodí, pojišťitelů a brokerů, kteří nevydávají pojistky, avšak když makléř někoho, kdo se chce pojiřit, zveřejní podrobnosti rizika, pojišťující členové, pokud chtějí, upíší jméno a podíl z úplné škody, kterou chce každý z nich převzít; pojistka je vydaná, je-li upsán celkový obnos a jsou-li uvedena jména zavázaných pojišťitelů a právního zástupce, který obstarává pojišťovací záležitosti skupiny. Viz *Lloyd's of London*.

Long. V různých složených právnických termínech (viz níže) se význam tohoto slova nijak zvlášť neliší od významu, který má v hovorové řeči.

Long account. Dlouhý účet. Účet s mnoha separátními položkami nebo výdaji na jedné či obou stranách, nebo výkaz o různých složkách transakcí, o nichž by např. ekvitní soud referoval majiteli, rozhodci nebo zmocněnci.

Longa patientia trahitur ad consensum. Dlouho trávající trpění něčeho se interpretuje jako souhlas.

Longa possessio est pacis jus. Dlouhá držba je právem míru.

Longa possessio jus parit. Dlouhá držba plodí právo.

Longa possessio parit jus possidendi, et tollit actionem vero domino. Dlouhá držba plodí právo držby a odmítá skutečnému vlastníkovu jeho žalobu.

Long arm statutes. Různé zákony jednotlivých států, jež umožňují osobní jurisdikci, a to na základě náhradního doručení soudní obsílky osobám nebo společnostem, které nejsou rezidenty státu a přicházejí do státu dobrovolně, ať už přímo nebo prostřednictvím zmocněnce nebo jsou ve styku s osobami ve státě; týká se jen některých věcí, souvisejících se žalobami, v nichž jde o subjektivní práva spojená s prováděním činnosti, pro něž subjekty do státu přicházejí, např. provozovat obchodní činnost ve státě, uzavírat smlouvy o dodávkách služeb nebo zboží do státu nebo prodávat zboží mimo hranice státu, jestliže je prodávajícím známo, že zboží bude použito a spotřebováno ve státě. Viz *International Shoe Co. v. State of Washington*, 326 U.S. 310, 316, 66 S. Ct. 154, 158, 90 L. Ed. 95. Např. ve státě New York, z důvodů žaloby na základě kteréhokoliv z následujících aktů, může soud vykonávat osobní jurisdikci nad kteroukoli osobou, jejíž domicil je mimo stát nebo nad jejím vykonavatelem nebo správcem, který osobně nebo prostřednictvím agenta: (1) provozuje jakoukoli obchodní činnost ve státě; (2) dopouští se nedovoleného

jednání uvnitř státu s výjimkou pomluvy; (3) dopouští se nedovoleného aktu mimo stát s výjimkou pomluvy, přičemž působí újmu nějaké osobě nebo majetku uvnitř státu, pokud taková osoba mající domicil mimo stát pravidelně vykonává nebo snaží se provozovat obchodní činnost nebo se jakkoli jinak setrvale chová, nebo čerpá podstatný příjem ze zboží používaného nebo spotřebovaného ve státě či ze služeb poskytovaných ve státě; nebo (4) vlastní, používá či má v držení nemovitost v rámci státu; N. Y. Consol. Laws, CPLR 302. Viz také *Mass. G.L.A. c. 223A. Viz rovněž Minimum contacts; Service (Service of process)*.

Longevity pay. Věrnostní přírůstek. Zvláštní odměna za dlouhé služby v pozemním vojsku nebo ve vojenském námořnictvu. U.S. v. *Alger*, 151 U.S. 362, 14 S. Ct. 346, 38 L. Ed 192; U.S. v. *Stahl*, 151 U.S. 366, 14 S. Ct. 347, 38 L. Ed. 194.

Long parliament. Jméno obvykle dávávané parlamentu, který se sešel v listopadu 1640 za vlády Karla I. a byl rozpuštěn Cromwellem 10. dubna 1663. Jménem „Long Parliament“ (Dlouhý parlament) je ovšem rovněž označován parlament, který se sešel v roce 1661 po obnovení monarchie a byl rozpuštěn 30. prosince 1678. Tento parlament byl občas pro rozlišení nazýván „long parliament of Charles II.“ (dlouhý parlament Karla II.).

Long position. Dlouhodobá pozice. Postavení někoho, kdo vlastní cenné papíry, které si podržuje v očekávání, že trh půjde nahoru, nebo pro výnos, na rozdíl od toho, kdo vstupuje na trh a zakrátko z něj odchází.

V jazyce burzy cenných papírů se o makléři nebo spekulantovi říká, že je „dlouhý“ (long) v akciích nebo v určitém cenném papíru, jestliže jich má ve své držbě nebo pod svou kontrolou značnou zásobu nebo zásobu přesahující množství, které se smluvně zavázal dodat nebo, zejména, jestliže koupil zásobu takovýchto akcií nebo jiných cenných papírů pro budoucí prodej, přičemž spekuloval s podstatným zvýšením tržní ceny. O obchodníku se říká, že je „dlouhý“ na trhu, jestliže podstupuje plné cenové riziko, tedy že vydělá, půjde-li tržní cena nahoru, a utrpí ztrátu, půjde-li dolů. *Valley Waste Mills v. Page*, C.C.A. Ga., 115 F.2d 466, 467.

Long robe. Dlouhé roucho, talár. Metaforické vyjádření označující výkon právnícké praxe, jako např. ve frázi „gentlemen of the long robe“ (pánové v taláru).

Longshore and Harbor Workers' Compensation Act. Federální zákon (33 U.S.C.A. § 901 a násl.), jehož cílem je poskytnout platové výhody zaměstnancům s výjimkou námořníků, nebo jiný prospěch soukromým zaměstnavatelům, jejichž kterýkoli zaměstnanec pracuje jako námořník (lodník) na splavných vodách Spojených států (včetně kteréhokoliv přilehlého přístaviště, přístavní hráze, suchého doku, terminálu, staveniště, přímořské železnici, nebo jiné přilehlé oblasti, již obvykle zaměstnavatel používá k nakládání, vykládání, opravě nebo stavbě lodí). Hlavními zaměstnáními, jichž se zmíněný zákon týká, jsou nakladačské a vykladačské operace a výkon služby na lodí. Zákon aplikuje Office of Workers' Compensation Programs.

Longshoreman. Námořní pracovník, např. nakladač a vykladač, který pracuje na přístavních molech. *Duke v. Helena—Glendale Ferry Co.*, 203 Ark. 865, 159 S.W.2d 74, 77. Ten, kdo nakládá a vykládá lodě.

Pokud jde o federální zákon o mzdách námořníků, viz *Jones Act*.

Long term capital gain. Dlouhodobý kapitálový zisk. Viz *Capital (Capital gain)*.

Long term capital loss. Dlouhodobá kapitálová ztráta. Viz *Capital (Capital loss)*.

Long term debt. Dlouhodobý dluh. Termín se obvykle týká dluhu, který dospěje za dobu delší než jeden rok.

Long term financing. Dlouhodobá hypotéka. Hypotéka nebo smlouva o trustu minimálně na jeden rok, na rozdíl od stavební půjčky, prozatímní půjčky nebo jiných krátkodobých půjček.

Long ton. „Dlouhá“ tuna. Váhová jednotka — ekvivalent 20 hundred — weight po 112 librách, nebo 2.240 liber, na rozdíl od „short ton“, „krátké“ tuny, která má 2.000 liber.

Longum tempus et longus usus qui excedit memoria hominum sufficit pro jure. Dlouhá doba a dlouhé užívání, přesahující lidskou paměť, jsou pro právo dostatečné.

Look and listen. Požadavek, aby se člověk „rozhlédl a poslouchal“ dříve, než přejde přes železniční koleje, křižující ulici, znamená jen to, že má pozorovat a s rozumnou přesností odhadovat vzdálenost, která jej dělí od vlaku a rychlost, s jakou vlak přijíždí, a pak si vypočítat a srovnat dobu, kterou bude potřebovat vlak, a dobu, kterou bude potřebovat on, aby přes koleje přešel. *Kansas City Public Service Co. v. Knight*, C.C.A. Kan., 116 F.2d 233, 234.

Lookout. Pozornost, opatrnost, výhled. Běžná opatrnost vyžaduje, aby řidič motorového vozidla dával pozor na ostatní, aby mohl zabránit situaci, kdy by se on sám nebo někdo jiný ocitl v nebezpečí. Jak bylo různě vyjádřeno, pravidlo požaduje, aby si motorista dával neustále rozumně a vhodně pozor, což znamená sledovat pohyby vlastního vozidla i ostatní provoz, pečlivě a účelně pozorovat, bděle hledě dopředu. Pozorování se musí dít z nejučelnějšího místa, které je rozumně možné. Jestliže řidič neprojeví v tomto směru obvyklou péči a v důsledku toho dojde ke zranění či škodě, může to představovat nedbalost. *Pickett v. Travelers Indem. Co.*, C. A. Wis., 283 F.2d 835. Bdělost, kterou musí zachovávat obezřetná a rozumná osoba v zájmu vlastní bezpečnosti i bezpečnosti jiných; přitom musí brát v úvahu okolnosti, jež se jí bezprostředně dotýkají nebo s nimiž se setkává. *Cobb v. Atkins*, 239 Ark. 151, 388 S.W.2d 8, 11.

Obecně vzato je „pozorovatel“ (lookout) osoba odlišná od kormidelníka, který má za povinnost sledovat zvuky, světla, ozvěny a překážky, které se mohou objevit a která obvykle stojí na přídi lodí. *Clary Towing Co., Inc. v. Port Arthur Towing Co.*, D. C. Tex., 367 F. Supp. 6, 12.

Viz také *Proper lookout*.

Loophole. „Zadní vrátka“, skulina, mezera v zákoně. V daňovém systému ustanovení daňového zákoníku, podle něhož se může poplatník legálně vyhnout dani z příjmu nebo docílit jejího snížení. Například před přijetím zákona o daňové reformě z roku 1986 byl účinnými „zadními vrátky“ při snižování daní jednotlivce daňový úkryt (tax shelter); se změnou zákona však byly výhody z takových úkrytů podstatně omezeny.

Loquela. Lat. Rozhovor; diskuse. Ve starém anglickém právu tento termín znamenal ostrou ústní výměnu názorů stran v procesu, která vedla ke sporné otázce

a která se nyní nazývá „pleadings“, přednes stran. Kromě toho znamenal „imparlance“ (v.t.), přičemž oba názvy svědčí o diskusi mezi stranami. *Loquela sine die*, odročení na neurčitou dobu.

Loquendum ut vulgus; sentiendum ut docti. Je třeba hovořit jako prostí lidé, ale myslet jako učenci. Tato zásada vyjadřuje pravidlo, že pokud jsou slova používána v odborném významu, musí být chápána odborně, jinak se může mít za to, že se používají ve svém běžném významu.

Lord. Feudální vládce nebo majitel; ten, kdo poskytl pozemek ve feudálním vlastnictví nájemci (tenant); ten, kdo vlastní pozemky nebo dělitelný majetek (fee).

Čestný nebo šlechtický titul, který správně patří baronovi. avšak používá se rovněž pro všechny peery, jako např. ve výrazu „House of Lords“, Sněmovna lordů. 1 Bl. Comm. 396—400. Viz *House (House of Lords)*.

Označení úřadu, jako např. lord mayor, lord commissioner, atd.

Law lords. Viz *Law*.

Lord and vassal. Ve feudálním systému byl postupitel (grantor), který si podržel dominium neboli hlavní vlastnické právo, zván „lord“ a postupník (grantee), který měl jenom pouze užívací právo nebo držbu, byl zván „vassal“, leník, poddaný nebo „feudatory“, feudálně podrobený, vazalský.

Lord chief baron. Před přijetím zákonů o soudnictví předseda anglického finančního soudu (court of exchequer).

Lord chief justice. Viz *Justice*.

Lord high chancellor. Viz *Chancellor*.

Lord high steward. Když byl v Anglii peer obviněn z velezrady, z jiného zločinu nebo byl pro tyto činy souzen Sněmovnou lordů, byl jeden z lordů jmenován „lord high steward“ a působil jako předseda *pro tempore*. Výsada peerů v trestním řízení byla zrušena v roce 1948.

Lord high treasurer. Úředník, existující kdysi v Anglii, který byl pověřen péčí o královské příjmy, o cla a pronajímání pozemků patřících Koruně. Jeho funkce nyní vykonávají lords commissioners of the treasury.

Lords in gross. Ve feudálním právu ten, kdo je pánem (lord), nikoli v důsledku toho, že má nějaké panství (manor), ale protože je král. „Very lord“ (pravý, skutečný pán) je ten, kdo je přímým, nejbližším pánem svého nájemce, a „very tenant“ (pravý nájemce) je ten, kdo je tomuto pánovi přímo podřízen. Proto tam, kde existuje lord paramount (nejvyšší pán), lord mesne (vazal) a nájemce (tenant), není nejvyšší pán pravým pánem nájemce.

Lord keeper. Lord strážce. Původně jiné jméno pro lorda kancléře. Po panování Jindřicha II. byly tyto funkce někdy oddělené, nyní však nikdo nemůže být zároveň lord kancléř a lord strážce; zákonem St. 5 Eliz. c. 18 byly obě tyto funkce prohlášeny za funkci jedinou.

Lord lieutenant. V anglickém právu místokrál v Irsku. Hlavní vojenský důstojník v hrabství, původně jmenovaný proto, aby shromažďoval obyvatele k obraně země.

Lord mayor. Starosta. Primátor Londýna. Tak se dříve nazýval hlavní úředník korporace města Londýna. Pojmenování „lord“, jež starostovi Londýna náleželo, bylo spojeno se čtvrtou chartou Edvarda III., který udělil

tomuto úředníkovi čest mít žezlo, stejně jako má král nebo královna, které před ním nesli biřiči (sergeants).

Lord mayor's court. V anglickém právu to byl soud práva a ekvity, který vedl zápisy, a který byl hlavním městským soudem v Londýně. Byl zrušen zákonem Courts Act z roku 1971.

Lord of a manor. Pán panství. Postupník nebo majitel panství.

Lord paramount. Nejvyšší pán. Výraz používaný pro anglického krále jako hlavního feudálního vlastníka; podle feudální teorie feudálního systému byly všechny pozemky v říši v jeho nepřímém či přímém držení.

Lord's day. Den Páně. Označení občas používané pro neděli.

Lords justices of appeal. Soudci odvolacího soudu. V anglickém právu titul řadových soudců odvolacího soudu, na základě Jud. Act z r. 1877, § 4. Před vydáním zákonů o soudnictví existovali dva „lordi soudci odvolacího soudu kancléřství“, kterým podle 14 & 15 Vict., c. 83 předkládal odvolání vícekancléř.

Lords of appeal. Ti členové sněmovny lordů, z nichž musí být nejméně tři přítomni, aby bylo možno projednat odvolání a rozhodnout o nich. Jsou to lord kancléř, lordi profesionální soudci a ti peerové parlamentu, kteří zaujímají nebo zaujímali vysoké soudcovské funkce, jako např. bývalí kancléři a soudci nejvyšších soudů ve Velké Británii a Irsku.

Lords of appeal in ordinary. Profesionální soudci, kteří nejsou členy Sněmovny lordů. Jsou jmenováni, aby pomáhali Sněmovně lordů při jednání o odvoláních. Mají tituly doživotních baronů, ve Sněmovně lordů však zasedají a hlasují jen po dobu, po kterou zastávají úřad.

Lords of parliament. Ti, kdo mají křesla ve Sněmovně lordů.

Lords ordainers. Lordi jmenováni v roce 1312, za vlády Edvarda II., pro kontrolu suveréna (panovníka) a soudnictví a pro všeobecnou reformu a lepší správu země.

Lords spiritual. Lordi duchovní. Arcibiskup a biskupové, kteří mají křesla ve Sněmovně lordů.

Lords temporal. Lordi světsí. Ti peerové — laici, kteří mají křesla ve Sněmovně lordů.

Lord Campbell Act. Zákon lorda Campbella. Zákon, který stanoví maximální částku, kterou lze vysoudit jako náhradu škody za nezákonné usmrcení (wrongful death). Takové zákony má většina států USA. Viz Wrongful death statutes. V Anglii jde rovněž o zákon Libel Act z roku 1843, který umožňuje osobě obžalované z nactiutrhání se hájit tím, že to, co bylo napsáno, je pravda a že zveřejnění bylo k prospěchu veřejnosti.

Lord Mansfield's Rule. Pravidlo lorda Mansfielda. Toto pravidlo stanoví, že ani jeden z manželů nemůže právoplatně svědčit v otázce, zda manžel měl přístup k manželce v době, kdy počala. Toto pravidlo mnohé státy opustily s tím, že původní záměr, který se jim sledoval, pomínul. Serafin v. Serafin, 401 Mich. 629, 258 N.W.2d 461.

Lordship. Hodnost, pravomoc nebo majetek lorda. V anglickém právu panství, pozemkové vlastnictví a také čestný titul šlechtice, který není vévodou. Je to rovněž obvyklé titulární oslovení soudců a některých dalších osob, které mají pravomoc a zastávají úřad.

Loss. Přivést ke zničení; zruinovat; zničit; utrpět ztrátu; být zbaven něčeho; vzdát se, zejména v důsledku nehody nebo nepředvídané události; jako např. přijít o oko (lose an eye). Logan v. Johnson, 218 N. C. 200, 10 S.E.2d 653, 655. Viz také Lost; Mislav.

Loss. Ztráta. Loss je termín druhový a relativní; znamená ztracení nebo ztracenou věc, není to slovo přesně vymezeného, jasného a pevného významu a bylo považováno za synonymum nebo ekvivalent slov „damage“, „damages“, „deprivation“, „detriment“, „injury“ a „privation“. Mason v. City of Albertville, 276 Ala. 68, 158 So.2d 924, 927.

Může znamenat výdaje přesahující náklady, skutečné ztráty, N.L.R.B. v. Cowell Portland Cement Co., C.C.A. 9, 148 F.2d 237, 246; špatné a nedobytné účty, škodu, Wilbur v. U.S. ex rel. C. L. Wold Co., 58 App. D. C. 347, 30 F.2d 871, 872; pokles hodnoty zdrojů nebo nárůst dluhů; vyčerpání, snížení nebo zničení hodnoty; citelnou ztrátu; zničení, Wells v. Thomas W. Garland, Inc., Mo. App., 39 S.W.2d 409, 411; škodu (újmu), United States v. City Nat. Bank of Duluth, D. C. Minn., 31 F. Supp. 530, 534, 535; neschopnost podržet, co někdo má nebo se domnívá, že má; újmu, United Service Automobile Ass'n v. Miles, 139 Tex. 138, 161 S.W.2d 1048; zbavení něčeho, United States v. City Nat. Bank of Duluth, D. C. Minn., 31 F. Supp. 530, 534, 535; zruinování. Logan v. Johnson, 218 N. C. 200, 10 S.E.2d 653, 655; pokles hodnoty nemovitosti nebo movitého majetku, stav či fakt, že něco je ztraceno nebo zničeno, Logan v. Johnson, 218 N. C. 200, 10 S.E.2d 653, 655; to, co odešlo a nemůže být vráceno, nebo to, co je zadržováno, nebo to, oč je nějaká strana připravena, Walker v. Thomas, 64 App. D. C. 148, 75 F.2d 667, 669; Surety Co., 60 S. D. 100, 243 N. W. 664, 666; nezamýšlené rozloučení se s něčím hodnotným, Providence Journal Co. v. Broderick, C.C.A.R.I., 104 F.2d 614, 616.

V pojistce toto slovo obvykle znamená stav, kdy něco je ztraceno nebo zničeno, zruinováno nebo zlikvidováno. Sitzman v. National Life & Acc. Ins. Co., 133 Ind. App. 578, 182 N.E.2d 448, 450.

Viz také Actual loss; Capital (Capital loss); Casualty loss; Consequential loss; Constructive loss; Constructive total loss; Damages; Direct loss; Disaster loss; General average loss; Hobby loss; Net operating loss; Pain and suffering; Partial loss; Pecuniary injury; Pecuniary loss; Reasonable certainty, rule of; Total loss. Pokud jde o loss of consortium, viz Consortium; salvage loss, viz Salvage; proof of loss, viz Proof. Srovnej Profit.

Disability benefits. Dávky v pracovní neschopnosti. Státní zákony o dělnických mzdách, sociální zabezpečení a smlouvy o pojištění v pracovní neschopnosti poskytují dávky (benefits) v pracovní neschopnosti v důsledku částečné nebo trvalé ztráty údů, očí a pod.

Insurance. Pojištění. Zjištěný závazek pojišťovatele, Michel v. American Fire & Casualty Co., C.C.A. Fla., 82 F.2d 583, 586; snížení hodnoty zdrojů nebo zvýšení hodnoty závazků; vyčerpání, odpis, zničení či zmenšení hodnoty; újma, škoda atd. na majetku nebo zraněných osobách; Miles v. United Services Automobile Ass'n, Tex. Civ. App., 149 S.W.2d 233, 235, 236; újma nebo škoda, kterou utrpěl pojištěnec v důsledku toho, že se přihodila jedna nebo více nehod nebo neštěstí, při nichž se pojištěnec zavázal odškodnit pojištěnce; peněžní újma v důsledku zvláštních škod, proti nimž byl pojištěnec

pojištěn. Ocean Accident & Guarantee Corporation v. Southwestern Bell Telephone Co., C.C.A. Mo., 100 F.2d 441, 446. Slovo „loss“ znamená, že majetek už neexistuje. Littrell v. Allemania Fire Ins. Co. of Pittsburgh, Pa., 222 App. Div. 302, 226 N.Y.S. 243, 244.

„Ztráta oka“ znamená ztrátu možnosti oko prakticky používat, Order of United Commercial Travelers of America v. Knorr, C.C.A. Kan., 112 E.2d 679, 682. Ztráta končetiny nebo ztráta celého údu znamená — neexistuje-li konkrétnější definice — zničení použitelnosti končetiny nebo celého údu pro účely, pro něž ji lze běžně používat. Ztráta možnosti užívat ruky (loss of use of hand) znamená podstatné omezení její funkčnosti. Ztráta možnosti užívat údu (loss of use of member) se rovná ztrátě údu (loss of member). Continental Casualty Co. v. Linn, 226 Ky. 328, 10 S.W.2d 1079, 1082, Noel v. Continental Casualty Co., 138 Kan. 136, 23 P.2d 610. Ztráta zraku do té míry, že osoba není s to vnímat a rozlišovat předměty, je „loss of sight“.

Ke „ztrátě nebo škodě způsobené požárem“ (loss or damage by fire) postačuje normální požár, který se stane nevládnutelným nebo se rozšíří z místa, kde se mělo za to, že je, a změní se v nepřátelský živel. Princess Garment Co. v. Fireman's Fund Ins. Co. of San Francisco, Cal. C.C.A. Ohio, 115 F.2d 380, 382.

Slovo „loss“ v pojistce při svém běžném použití znamená skutkový stav, kdy něco je ztraceno, zničeno, či zruinováno. Sitzman v. National Life & Acc. Ins. Co., 133 Ind. App. 578, 182 N.E.2d 448, 450.

Loss carry-back. Viz Carry-back.

Loss carry-over (nebo Carry forward). Viz Carry-over.

Loss leader. Zboží používané jako lákadlo. Zboží, které obchodník prodává za velmi nízkou cenu, někdy i za méně, než kolik činí výrobní náklady, s cílem přilákat lidi do obchodu s nadějí, že koupí jiné věci, na nichž se vydělá. Viz rovněž Bait and switch.

Loss of bargain. Ztráta při příležitostné koupí. Podle pravidla „ztráty při příležitostném prodeji“, používaného v žalobách týkajících se smluv podle common law, kdy se žaluje porušení záručních podmínek, jsou škody vyčíslovány podle rozdílu mezi hodnotou zboží v záruce a hodnotou přijatou. Chrysler Corp. v. McMorries, Tex. App. 7 Dist., 657 S.W.2d 858, 864.

Loss of consortium. Viz Consortium.

Loss of earning capacity. Ztráta výdělečné schopnosti. Újma na něčí schopnosti v budoucnosti vydělávat; nahrazuje se jako jedna ze součástí škody v žalobách, v nichž jde o úmyslné porušení práva. Není to totéž jako ztráta výdělků, přestože ztráta skutečného výdělků je jasným důkazem ztráty výdělečné schopnosti. Osoba nezaměstnaná v době nehody má výdělečnou schopnost, přestože momentálně nic nevydělává.

Loss payable clause. Klauzule v protipožární pojistce stanoví pořadí nároků pro případ zničení pojištěného majetku. Obvykle se v klauzuli objevuje hypoteční věřitel nebo obmyšlený v trustu, jelikož jemu se dlužný obnos vyplácí dříve než vlastníku. Ustanovení v pojistce, týkající se majetku, které opravňuje k platbám jiným osobám než je pojištěnec, a to do výše jejich pojištěného nároku na majetek.

Loss payee. Příjemce platby. Osoby uvedené v pojistce, kterým se má v případě ztráty nebo poškození pojištěného majetku platit.

Loss ratio. V pojišťovnictví poměr mezi vybraným pojistným a částkou za ztrátu vyplacenou. Ve finančnictví ztráty z půjček banky nebo přijatelné ztráty z obchodní činnosti ve srovnání s odpovídajícími aktivy.

Loss reserve. Ztrátová rezerva. Ta část aktiv pojišťovny, která je ponechána stranou pro vyplácení ztrát, jež pravděpodobně vzniknou nebo jež už vznikly, avšak nebyly dosud proplaceny.

Lost. Ztracený. Předmět je „ztracen“, přišel-li vlastník o jeho držbu nebo úschovu, a to nechtěně a nezamýšleně, zejména nehodou nebo vlastní nedbalostí nebo zapomětivostí, a není-li mu známo, kde se nachází, a nemůže-li jej získat zpět obvyklým pečlivým hledáním. Viz také Lost property.

Pokud jde o lodě a plavidla, znamená „lost“ „ztracen na moři“ (lost at sea); ztracené plavidlo je pak takové, jež se majitelům proti jejich vůli zcela ztratilo, takže nevědí, zda ještě existuje nebo nikoli, nebo takové, o němž je jim známo, že je už nemají v užívání nebo pod kontrolou, ať už v důsledku toho, že bylo uchváčeno nepřáteli nebo piráty, nebo proto, že ztroskotalo v bouři či při srážce, o níž se ví.

Lost corner. Ztracený kout. Bod zeměměřičského průzkumu, jehož umístění nelze mimo rozumnou pochybnost určit ani podle stop po původním značení ani na základě přijatelného svědectví, a jehož umístění lze obnovit jedině odvoláním se na jeden nebo více nezávislých rohů. Finley v. Yuba County Water Dist., 99 C.A.3d 691, 160 Cal. Rptr. 423, 426. Viz Corner.

Lost or not lost. Ztracený nebo nikoli. Věta, která bývá někdy vložena do námořních pojistek. Znamená, že smlouva je míněna tak, že se vztahuje k začátku plavby, která nyní pokračuje, nebo k jinému okamžiku v minulosti, a že bude platná a účinná, i když v okamžiku vyhotovení pojistky plavidlo nemuselo již existovat v důsledku nějakého nebezpečí, proti němuž bylo pojištěno, za předpokladu, že žádná ze stran to nevěděla nebo nebyla jakkoli proti druhé straně zvýhodněna, pokud jde o možnost získávat informace. Hooper v. Robinson, 98 U.S. 528, 25 L. Ed. 219; Insurance Co. v. Folsom, 85 U.S. (18 Wall.), 237, 21 L. Ed. 827.

Lost papers. Ztracené papíry. Papíry, které byly založeny tak, že nemohou být ani pečlivým hledáním nalezeny.

Lost property. Ztracený majetek. Majetek, o který vlastník nedobrovolně přišel, a to nedbalostí, neopatrností nebo nepozorností, a neví, kde jej najít nebo jak jej znovu získat, s výjimkou majetku, který záměrně ukryl nebo uložil na tajném místě, aby jej udržel v bezpečí. Rozlišuje se od založeného majetku (misplaced property), který byl úmyslně někde uložen a zapomenut. Většina států přijala zákon Uniform Disposition of Unclaimed Property Act. Srovnej Property (Misplaced property). Osoba, která se zmocní majetku někoho jiného, majetku, o němž ví, že byl ztracen, založen nebo dodán omylem, pokud jde o druh nebo množství majetku nebo totožnost příjemce, je vinna krádeží (theft), pokud — s cílem připravit o něj majitele — nepodnikne rozumná opatření k vrácení majetku osobě, která je oprávněna jej mít. Model Penal Code § 223.5.

Lost will. Ztracená poslední vůle. Závět, která byla kdysi pořízena, avšak po smrti pořizovatele nemůže být nalezena. Obsah může být v mnoha jurisdikcích prokázán ústně, v některých státech však platí vyvrátitelná do-

mněnka, že závět, která kdysi existovala, byla zrušena, nelze-li ji po smrti pořizovatele najít.

Lot. Řada sdružených osob či věcí branych jako kolektiv nebo soubor. Hitchcock v. United States, D. C. Mich., 36 F. Supp. 507, 510.

„Real estate“. Nemovitý majetek. Podíl; jedna z několika částí, na něž je majetek rozdělen. Kterákoli část, kterýkoliv kus nebo díl pozemku. Zlomková část nebo pododdělení bloku, podle plánu nebo zeměměřičského průzkumu, Mawson—Peterson Lumber Co. v. Sprinkle, 59 Wyo. 334, 140 P.2d 588, 591; část zmapovaného území, jež je vyměřeno a vyčleněno pro individuální a soukromé využití a držbu, Hunter v. Roman Catholic Bishop of Los Angeles and San Diego Corporation Sole, 128 Cal. App. 90, 16 P.2d 1048, 1049.

„Lot“ je obvykle jedna z několika parcel (částí pozemku), jež dohromady tvoří blok (block). Nemovitý majetek se běžně označuje čísly parcel a bloku na zaregistrovaných mapách a plánech.

Zákony o územním plánování obvykle vyžadují, aby parcely určené k bydlení nebo k výstavbě za účelem podnikání měly jisté minimální rozměry.

Viz také Minimum lot; Nonconforming lot; Parcel.

Sales. Prodej. Při prodeji je to parcela nebo její část, která je předmětem separátního prodeje nebo postoupení, ať je nebo není postačující k uzavření smlouvy. U.C.C. § 2—105(5).

Securities. Cenné papíry. Na trhu cenných papírů a komodit určitý počet cenných papírů nebo určité množství komodity určené k prodeji. Viz Odd lot; Odd lot doctrine.

Lot and scot. V anglickém právu poplatky, které dříve museli před volbami platit ti, kdo si činili nárok na uplatnění volebního práva v určitých městech a obcích.

Lot book. Soubor map (plánů).

Lotherwite, or leyerwit. Ve starém anglickém právu svoboda či výsada vybírat odškodné za obcování s nevolnicí bez povolení.

Lot line. Hranice pozemku užívané k jeho označování a často i k popisu pozemků sousedních.

Lottery. Loterie. Šance získat cenu (prize) za cenu (price). Plán rozdělení ceny nebo cen losem nebo náhodou; počet a hodnotu cen určuje provozovatel loterie. U.S. v. Baker, C. A. Pa., 364 F.2d 107, 111. Podstatnými prvky loterie jsou protiplnění, cena a náhoda a jakýkoli plán nebo zařízení, pomocí něhož se osobě za protiplnění umožňuje získat něco nebo nic, přičemž o tom, zda něco získá nebo ne rozhoduje převážně náhoda. State v. Wassick, W. Va., 191 S.E.2d 283, 288.

Nezákonný hazardní plán, v němž (a) hráči platí nebo jsou ochotni zaplatit něco hodnotného za šance, reprezentované a diferencované čísly nebo kombinací čísel nebo nějakými jinými prostředky, přičemž jedna nebo více těchto šancí se označí za tu, která vyhrává; a (b) šance, které vyhrávají mají být určeny losováním nebo nějakou jinou metodou založenou na náhodě; a (c) držitelé šancí, které vyhrávají, mají dostat něco hodnotného. New Jersey Criminal Code, § 2C: 37—1.

Rovněž definováno jako zařízení, kterým se cokoli hodnotného za úplaty rozděluje losem nebo jinak na základě náhody. State ex Inf. McKittrick v. Globe—Democrat Pub. Co., 341 Mo. 862, 110 S.W.2d 705, 713, 714, 717, 718. Hra, při níž je osoba platící peníze oprávněna získat peníze nebo jinou hodnotnou věc za určitých

nepředvídaných skutečností určených losováním, které stanoveným způsobem provádí vedoucí hry (manager); hazardní hra, do níž se vkládají malé částky peněz za šanci získat větší hodnotu v penězích nebo v jiných věcech, State v. Jones, 44 N.M. 623, 107 P.2d 324, 326; herní smlouva, podle níž může někdo za protiplnění získat přízní losu cenu hodnotnější než je vsazená částka nebo hodnota toho, co riskuje, Troy Amusement Co. v. Attenweiler, 64 Ohio App. 105, 28 N.E.2d 207, 212, 17 O.O. 443; hazard, do něhož jsou vkládány peněžní částky za šanci získat větší hodnotu, People v. Hines, 284 N.Y. 93, 29 N.E.2d 483, 488. Plán, v němž je dosaženo výsledku tím, že se podnikne nějaká akce nebo použije nějaký prostředek, jejichž výsledek lidská volba nebo vůle neovlivňuje a při nichž nemůže lidský rozum, předvídatost, chytrost nebo záměr umožnit znát či určit výsledek do té doby, než se dostaví. State v. Schwemler, 164 Or. 533, 60 P.2d 938, 940; plán rozdělení cen nebo hodnotných věcí losem nebo na základě náhody, Engle v. State, 593 Ariz. 458, 90 P.2d 988, 992, 993; plán na získávání peněz prodejem šancí na podíl při rozdělení cen. People v. Psallis, Mag. Ct. N.Y., 12 N.Y.S.2d 796, 797, 798, 799. Plán, v němž se platí za šanci získat na oplátku peníze nebo cenu. Plán, podle něhož někdo, kdo zaplatí nebo dá jinou cennou věc jinému, získává oprávnění dostat od něj takovou oplátku v hodnotě nebo nic, jak o tom mohou rozhodnout nějaká pravidla náhody. Plán, který, je-li jednou hrán nebo provozován, ruší rozdělení cen hodnotu losu. Plán, který směřuje k tomu, aby někdo zaplatil protihodnotu za šanci vylosovat si cenu nebo aby s jejím zaplacením souhlasil.

Řada států povoluje na základě zákona státem řízené loterie (např. Mass. G. L. Ch. 10, § 22 a násl.).

Propagování a posílání loterijních tiketů poštou a jinými cestami mezistátního obchodu je zakázáno federálním zákonem. 18 U.S.C.A. § 1301 a násl., 1953. Ačkoli většina států má rovněž obdobné zákony, které takovou činnost zakazují, nevztahují se federální zákony na státem řízené loterie. 18 U.S.C.A. § 1307.

Viz také Dutch lottery; Gambling; Game of chance; Sweepstakes.

Louage. Fr. Toto je ve francouzském právu smlouva o nájmu a pronájmu; může se týkat jak věcí, tak pracovních sil. Existují různé její druhy: 1. Pronájem věci — *bail à loyer*, pronájem domů; *bail à ferme* — pronájem pozemků. 2. Pronájem pracovní síly, *em loger* — pronájem osobních služeb; *bail à cheptel* — pronájem zvířat.

L'ou le ley done chose, la ceo done remedie a verner a ceo. Kde poskytuje zákon právo, poskytuje prostředek, jak se ho domoci.

Love and affection. Lásky a zalíbení. To je postačující důvod, uvažuje-li se o daru; není to však „hodnotný důvod“ (valuable consideration) tam, kde je vyžadován. Viz Nudum pactum.

Love—day. Ve starém anglickém právu den, kdy byly přátelsky řešeny všechny spory mezi sousedy, nebo den, kdy jeden soused pomáhá druhému, aniž by byl najat.

Lowbote. Ve starém anglickém právu odškodnění za smrt člověka zabitého při nepokojích nebo ve vřavě.

Lower of cost or market. Základ pro inventurní hodnocení, kdy je inventurní hodnota stanovena podle pořizovacích nákladů nebo podle toho, co věc stojí dnes (na trhu).

Lowers. Fr. Ve francouzském námořním právu mzdy.

Lowest responsible bidder. Ten, kdo nabízí něco vykonat za nejnižší cenu odpovídající specifikaci, a zároveň je také finančně dostatečně silný a odborně způsobilý, aby práci dokončil, což prokázal už v minulosti.

Low justice. Ve starém evropském právu jurisdikce nad méně závažnými trestnými činy, na rozdíl od „high justice“, vysoké justice (v.t.).

Low—water mark. Čára na pobřeží, vyznačující maximum odlivu. Viz také Water—mark.

Loyal. Legální; oprávněný na základě zákona nebo odpovídající zákonu. Také politicky někomu věrný, prokazující svému pánovi, suverénovi nebo vládě věrnost a podporu. Věrná podpora určité věci, ideálu, úřadu nebo osoby.

Loyalty. Dodržování zákona. Věrnost něčímu úřadu, panovníkovi či současné vládě.

Loyalty oath. Přísaha věrnosti. Přísaha, již jednotlivec proklamuje svou věrnost státu a jeho institucím a zřiká se jakékoli podpory cizích ideologií nebo sdružení. Přísahy, které jsou vyžadovány od veřejných činitelů různých stupňů a od osob pracujících v „citlivých“ (sensitive) vládních funkcích. Viz např. čl. II. § 1, odst. 7; čl. VI., odst. 3 Ústavy USA. Nicméně přísahy příliš vágní, než aby jasné specifikovaly, které protistátní jednání, akty a výroky byly prohlášeny za neústavní. Communist Party of Indiana v. Whitcomb, 414 U.S. 441, 94 S. Ct. 656, 38 L. Ed.2d 635. Viz také Oath.

L.R. Zkratka pro „Law Reports“.

L.S. Zkratka pro „Locus sigilli“, místo pro pečeť; tj. místo, kam má být umístěna pečeť nebo papírová nálepka (scroll), která pečeť nahrazuje. Viz Locus sigilli.

LSAT. Law School Admission Test. Tento test je dáván uchazečům o studium na právnické fakultě. LSAT je polodenní smíšený výběrový test určený k posouzení určitých základních logických schopností důležitých pro studium práva, celková způsobilost pro vysokoškolské studium a ovládnutí psané angličtiny. Předpokládá dvojí umístění v konečném výsledku: počet bodů v LSAT a počet bodů ve schopnosti písemně se vyjadřovat (writing ability — WA). Část LSAT posuzuje schopnost chápat řadu slovních, kvantitativních a symbolických materiálů a dedukovat z ní. Schopnost písemně se vyjadřovat posuzuje podle užívání spisovné angličtiny k jasnému a přesnému vyjádření myšlenek. Od testu se očekává, že doplní posudek (záznam) z předchozího studia a další informace o studentovi při hodnocení schopnosti pro studium práv. Pokrývá širokou škálu disciplín, měří dovednosti získané za dlouhé období a neposkytuje žádné výhody studentům se zvláštní specializací.

Ltd. Limited. Omezený.

Lubricum linguae non facile trahendum est in ponam. Překnutí nebo uřeknutí se dost dobře nedá trestat.

Lucid. Snadno pochopený; jasný; rozumný; zdravý.

Lucid interval. Dočasný, přechodný stav duševního zdraví. Interval objevující se v duševním životě duševně choré osoby, během nichž je opět schopna používat svého rozumu nebo je do té míry uzdravena, že má inteligenci, úsudek a vůli postačující k tomu, aby vstoupala do smluvních vztahů nebo vykonala jiné právní

úkony, aniž by k nim byla z důvodu své nemoci nezpůsobilá. Oklahoma Natural Gas Corporation v. Lay, 175 Okl. 75, 51 P.2d 580, 583. Pokud jde o manželství, týká se tak období, během něhož má osoba postačující duševní kapacitu, aby si uvědomovala a chápala povahu a důsledky manželského vztahu a vzájemných povinností a závazků z něho vyplývajících. Carter v. Bacile, Tex. Civ. App., 94 S.W.2d 817, 819. V souvislosti se závěťmi období, v němž duševně chorá osoba prožívá obnovení svých schopností, jež jí dostatečnou měrou umožňují posuzovat své počínání. In re Cook's Estate, 231, Or. 133, 372 P.2d 520, 522. Viz také Insanity.

Lucra nuptialia. Lat. V římském právu výraz zahrnující vše, co manžel nebo manželka jako taková získávají z nemovitého majetku druhého, ať už před uzavřením manželství, na základě vzájemného souhlasu s ním, během manželství či po jeho zániku a bez ohledu na to, zda majetek byl získán darem, na základě manželské smlouvy nebo proti vůli druhé strany ze zákona nebo podle práva.

Lucrativa causa. Lat. Nabytí majetku z lukrativních důvodů. V římském právu dobrovolné protiplnění, které z převodu činí bezplatný dar nebo podobně. Byla v protikladu k *onerosa causa*, která znamenala hodnotné protiplnění. Bylo zásadou římského práva, že dvě lukrativní kauzy se nemohly vyskytnout současně u jedné a téže osoby, pokud jde o jednu a touž věc, to znamená, že pokud byla stejná věc odkázána osobě dvěma různými zůstaviteli, nemohla získat věc či její hodnotu dvakrát.

Lucrativa usucapio. Lat. Lukrativní vydržení. Tento druh vydržení byl v římském právu přípustný jen v případě osob přebírajících držbu majetku po smrti jeho posledního vlastníka, a při vyloučení nebo neoprávněné držbě pozemku dědicem, kdy šlo o „*usucapio pro haerede*“. Adjektivum „*lucrativa*“ znamenalo, že majetek byl získán tímto vydržením bez jakékoli protihodnoty nebo úplaty (koupí); protože držitel, který takto získal majetek, byl držitelem *mala fide* (ve zlé víře), bylo toto nabytí majetku prostřednictvím *usucapio* nazýváno rovněž „*improba*“ (tj. nečestné). Tato nečestnost však byla tolerována (až do té doby, než ji Hadrián zrušil) jako podnět k přinucení dědice (*haeres*) převzít držbu, aby mohly být spláceny dluhy a přinášeny oběti. Jako další podnět, který měl dědice motivovat, se toto *usucapio* stávalo během jednoho roku perfektním.

Lucrative. Přinášející užitek nebo zisk; výnosný; to, z čeho plyne příjem či plat.

Lucrative bailment. Viz Bailment.

Lucrative office. Výnosný úřad. Takový úřad, který tomu, kdo jej zastává, přináší příjem [ve formě poplatků apod.] nebo pevný plat. Podle některých autorit úřad, který vynáší tolik, že se to vyrovná poskytovaným službám a převyšuje to vydaje se zastáváním úřadu (funkce) spojené. Úřad, v jehož rámci se za plat plní určité povinnosti.

Lucre. Zisk v penězích nebo zboží; výtěžek; obvykle ve špatném slova smyslu nebo ve smyslu něčeho nízkého nebo nečestného.

Lucra causa. Lat. Pro zisk. V trestním právu termín, který charakterizuje záměr, s nímž se někdo zmocňuje majetku krádeží; fráze znamená „for the sake of lucre“, tedy pro zisk, z lačnosti po majetku.

Lucrum. Malý pruh země, parcela.

Lucrum cessans. Lat. Ušlý zisk. Ušlý zisk, na rozdíl od *damnum datum*, skutečné majetkové ztráty. Prvek smluvních škod, který se vyúčtovává jako zisky, které se nedostavily (lost profits).

Lucrum facere ex pupilli tutela tutor non debet. Poručník nemá těžit ze svého poručnictví.

Luctuosa haereditas. Žalostný odkaz. Viz Haereditas luctuosa.

Luctus. V římském právu smutek. Viz Annus luctus.

Luminare. Lampa nebo sada svíček hořící na oltáři kostela nebo kaple; na jejich pořízení a údržbu se často farním kostelům apod. darovaly pozemky a renty z nich.

Lumping sale. Úhrnný prodej. Pokud se týká soudních dražeb, znamená tento výraz dražbu celku, např. když je několik různých parcel nebo několik věcí z osobního majetku draženo pospolu za jedinou celkovou cenu („lump“ nebo single gross sum). Viz Bulk sale.

Lump—sum alimony. Výživné zaplacené najednou. Vypořádání nebo platba v penězích či majetku při rozvodovém řízení, poskytnutá najednou místo ve splátkách. Někdy se to nazývá „alimony in gross“ (výživné vcelku). Viz Alimony.

Lump—sum distribution. Zaplacení celé dlužné částky nikoli ve splátkách, ale najednou. Taková distribuce se často používá u zvýhodněných penzijních nebo zisk dělicích plánů při odchodu do důchodu nebo při úmrtí pojištěného zaměstnance.

Lump—sum payment. Platba najednou na rozdíl od splátek; např. výplata celé prémie životního pojištění; rozvodové vypořádání vyrovnané najednou; nebo výplata dělnické mzdy najednou místo v měsíčních splátkách. Viz také Alimony.

Lunacy. Šílenství. Viz Insanity.

Lunar. Měsíční, lunární. Souvisící s otáčením měsíce, otáčením měsíce měřený.

Lunar month. Lunární měsíc. Viz Month.

Lunatic. Šílený, bláznivý. Viz Insanity.

Lushborow. Ve starém anglickém právu peníze ražené za mořem, podobné anglickým mincím a uvedené do Anglie za panování Edvarda III. Zakázáno St. 25 Edw. III, c. 4.

Luxury tax. Přepychová daň, daň z přepychu. Druhový výraz pro spotřební daň, uvalovanou na nákup zboží, které není nezbytné; např. daň z alkoholických nápojů nebo cigaret.

Lying by. Mlčky přihlížející. Jestliže osoba, která byla mlčky přítomna při transakci, jež se dotýká jejich zájmů a která může být snadno pokládána za mlčky souhlasící, poté navrhne dohodu zrušit, říká se, že tak nemůže učinit, jelikož se účastnila jednání, na němž mohla vyslovit svůj nesouhlas. Viz také Estoppel.

Lying in franchise. Výraz popisující opuštěné věci, vraky, zatoulaná domácí zvířata, apod., kterých je možno se zmocnit bez soudního řízení a bez žaloby.

Lying in grant. Výraz používaný u nehmotných práv, jež nelze předat z ruky do ruky a která musí přejít pouhým doručením právní listiny.

Lying in wait. Číhat v záloze; ležet ve skrytu; ležící ve skrytu, aby mohl náhle a neočekávaně zaútočit na osobu, jakmile k úkrytu přijde. Pro účely přitěžujících okolností jsou nezbytnou součástí „číhání v záloze“ (lying in wait) sledování, číhání a ukrývání se před někým, kdo má být zabit nebo komu má být způsobeno ublížení na těle; plus úmysl zabit nebo ublížit. Davis v. State, Ind., 477 N.E.2d 889, 896. V některých jurisdikcích, v nichž existuje několik stupňů vraždy, je číhání považováno za důkaz úvahy a promyšleného plánu, jež jsou nezbytnými rysy vraždy prvního stupně.

Lynch law. Zákon soudce Lynche. Výraz popisující jednání neoficiálních osob, organizovaných band nebo lůz, které se zmocní osob obviněných nebo podezřelých z trestných činů nebo je vezmou ze zákonné vazby a vykonají na nich rychlý trest bez řádného procesu, bez soudu a bez zákonné pravomoci.

Lyndhurst's (Lord) Act. Tento anglický zákon (5 & 6 Wm. IV, c. 54) považuje manželství v rámci zakázaných stupňů (příbuzenství) za neplatné od samého počátku. Až do té doby byla taková manželství pouze zrušitelná.

Lytae. Ve starém římském právu pojmenování dané studentům civilního práva ve čtvrtém roce jejich studia, od této chvíle byli považováni za schopné řešit jakoukoli obtížnou právní otázku.

M

M. Toto písmeno použité jako římská číslice znamená jeden tisíc.

Ve starém anglickém právu se také používalo jako cejch nebo stigma, vypalované do svalu palce osoby, usvědčené ze zabití a souzené jen církevním soudem.

Toto písmeno se někdy dávalo na líc státních pokladních poukázek Spojených států a znamenalo, že pokladní poukázka nese úrok v sazbě jednoho promile, a nikoli jednoprocenní úrok. U.S. v. Hardyman, 38 U.S. (13 Pet.), 176, 10 L. Ed. 113.

Mace. 1. Žezlo. Velká hůl vyrobená ze vzácných kovů a bohatě zdobená. Používá se jako symbol autority a před určitými veřejnými funkcionáři jej nese úřední osoba, nositel žezla. V mnoha zákonodárných sborech se žezlo používá jako viditelný symbol důstojnosti a kolektivní autority orgánu. V Horní sněmovně a Dolní sněmovně britského parlamentu se pokládá na stůl, když sněmovna zasedá. Ve Sněmovně reprezentantů ve Spojených státech žezlo vztýčí ceremoniář při mimořádných příležitostech, například když je potřeba utišit nebo uklidnit hlučící poslance.

2. Slzný plyn. Tekutina, která při stříknutí do obličeje způsobuje závrat a znehybnění.

Macedonian decree. Makedonský dekret. V římském právu to byl *Senatus—consultum Macedonianum*, výnos římského senátu, poprvé vydaný za Claudia a obnovený za Vespasiána, kterým bylo prohlášeno, že nemá být vznášena žádná žaloba na dobytí půjčky, poskytnuté dítěti, které podléhalo otcovské moci (*patria potestas*). Jeho účelem bylo zamezit praxi lichvářů při poskytování půjček, za nehorázných podmínek, dědicům, kteří chtěli dát do zástavy své budoucí očekávání z rodičovského jmění. Zákon prý odvozuje svůj název od jména známého lichváře.

Mace—greff. Překupník kradeného zboží. Ve starém anglickém právu ten, kdo kupuje ukradené zboží, zvláště potraviny, a přitom ví, že je ukradené.

Mace—proof. Chráněný před zatčením.

Machination. Machinace. Plánování nebo osnování nějakého plánu na provedení nějakého skutku, zejména se zlým úmyslem; rafinovaný plán, úmyslně vytvořený. Viz také Artifice; Scheme.

Mactator. Práv. lat. Ve starém evropském právu vrah.

Maculare. Ve starém evropském právu zranit.

Made. Provedeno. Podáno. St. Louis Law Printing Co. v. Aufderheide, 226 Mo. App. 680, 45 S.W.2d 543, 545. Uměle vyprodukované nebo vyrobeno. United States v. Anderson, D. C. Cal., 45 F. Supp. 943, 946. Vyžadovat nebo přinutit. Dickinson v. Mingea, 191 Ark. 946, 88 S.W.2d 807, 809. Vykonáno. Lone Star Gas Co. v. Coastal States Gas Producing Co., 388 S.W.2d 251, 255.

Made known. Oznámen. Když žaloba nebo jiný právní dokument byl skutečně doručen obhájci, správný výrok zní, že jeho obsah mu byl „oznámen“. Zločin je „oznámen“ úředníkovi, jestliže fakta, o kterých se úředník dozví, jsou taková, že mu naznačují, že je jeho úřední povinností podat žalobu nebo se postarat o to, aby bylo zahájeno v rámci jeho jurisdikce vyšetřování údajného zločinu. Viz také Notice.

Madman. Šílenec. Není to odborný termín ani medicíny, ani práva, a vzhledem k tomu ho nelze používat s vědeckou přesností; jako takový se už nepoužívá. Viz Insanity.

Mad Parliament. Šílený parlament. Jindřich III. v roce 1258 na přání Great Council — Velké rady v parlamentu, dal souhlas se jmenováním dvacetičtyčlenné komise, z níž dvanáct členů bylo jmenováno barony a dvanáct králem, v parlamentu, který byl oceňován jako „šílený parlament“. Byla mu dána neomezená moc k provedení všech nezbytných reforem. Vypracoval Provisions of Oxford, Oxfordská ustanovení.

Maec—burgh. V saském právu příbuzenstvo; rodina.

Maeg. Mužský příbuzný.

Maegbote. V saském právu odškodnění nebo satisfakce za zabití nebo vraždu mužského příbuzného.

Magic. V anglických zákonech čarodějnictví a černá magie.

Magis de bono quam de malo lex intendit. Právo dává přednost dobré interpretaci před špatnou. Když slova použitá ve smlouvě mohou mít dva významy, přičemž jeden je v souladu a druhý v rozporu se zákonem, přijme se první význam. Tak například závazek stanovující „postoupit všechny funkce“ bude interpretován tak, že se bude týkat pouze těch funkcí, které jsou postoupitelné.

Magis dignum trahit ad se minus dignum. Čestnější k sobě přitahuje méně čestné.

Magister. Lat. *Kontinentální právo.* Titul několika funkcí v římské říši.

Anglické právo. Pán nebo panovník; osoba, která dosáhla vynikající vědecké hodnosti, mistr.

Magister ad facultates. V anglickém církevním právu titul hodnostáře, který uděluje svolení; např. oženit se, jíst maso v postě a podobně.

Magister bonorum vendendorum. V římském právu osoba jmenovaná soudní autoritou k inventarizaci, shromažďování a prodeji majetku nepřítomného dlužníka nebo dlužníka skrývajících se před spravedlností ve prospěch věřitelů. Byl obvykle jedním z věřitelů a jeho funkce obecně odpovídaly těm, které má likvidátor anebo zmocněnec ve prospěch věřitelů v moderní praxi u bankrotů.

Magister cancellariae. Ve starém anglickém právu vedoucí kancléřského soudu; mistr v kancléřském soudu. Těmto úředníkům se prý říkalo „magistri“, protože to byli kněží.

Magisterial. Magistrátní, policejní. Týkající se povahy, funkce, pravomoci nebo povinnosti policejního nebo smírčího soudce nebo úřadu policejního nebo smírčího soudce.

Magisterial precinct. Policejní okrsek. V některých amerických státech územní jednotka okresu, vymezující územní jurisdikci smírčích soudců (justices of the peace) a policistů; také nazývaný magisterial district.

Magister libellorum. Správce žádostí. Titul funkce v římské říši.

Magister litis. Správce sporu; osoba, která dohlíží na soudní spor nebo trestní stíhání v souvislosti s ním nebo má právo tak činit.

Magister navis. V římském právu kapitán lodi nebo plavidla. Ten, kterému je svěřena péče o celé plavidlo.

Magister palatii. Správce paláce nebo funkcí. Úředník v římské říši, který se do určité míry podobá dnešnímu lordu komořím.

Magister rerum usus. Užívání (úzus) je vládcem věcí. Používání je hlavním vodítkem v praxi.

Magister rerum usus; magistra rerum experientia. Užívání je vládcem věcí; zkušenost je vládkyní věcí.

Magister societatis. V římském, respektive kontinentálním právu vedoucí nebo manažer obchodní společnosti; vedoucí společník nebo generální zástupce; manažer, speciálně firmou vybraný pro správu záležitostí obchodní společnosti.

Magistracy. Magistrát. Úřad, hodnost či stav policejního nebo smírčího soudce, nebo sbor policejních nebo smírčích soudců. Tento termín může mít širší či užší význam podle použití a podle kontextu, ve kterém se objevuje. V nejširším smyslu zahrnuje veškeré veřejné funkcionáře, ať už jsou jejich funkce legislativní, soudní nebo správní. V užším (a obvyklejším) smyslu označuje skupinu úředníků, kteří jsou pověřeni aplikací a prováděním zákonů. V ještě omezenějším pojetí označuje sbor soudních úředníků nejnižšího stupně, a zvláště pak ty, kteří mají jurisdikci pro souzení a trestání drobných přečinů nebo pro předběžné kroky trestního stíhání, jako jsou policejní soudci (police judges) a smírčí soudci (justices of the peace). Termín také označuje úřad policejního nebo smírčího soudce. Golden v. Golden, 41 N.M. 356, 68 P.2d 928, 930. Viz také Magistrate.

Magistralia brevia. Ve staré anglické praxi úřední spisy; spisy přízpusobené speciálním kauzám, nazývané tak proto, že byly koncipovány správci nebo hlavními úředníky kancléřského soudu.

Magistrate. Magistrátní úředník, policejní nebo smírčí soudce. Veřejný civilní úředník s takovou pravomocí — legislativní, výkonnou nebo soudní — kterou ho může pověřit stát (orgán místní správy), který ho jmenoval. V užším smyslu nižší soudní úředník, například smírčí soudce. Shadwick v. City of Tampa, 407 U.S. 345, 348, 92 S. Ct. 2119, 2122, 32 L. Ed.2d 783.

U.S. (Federal) Magistrates. Soudní úředník, jmenovaný soudci federálních okresních soudů, který má mnohé, ale ne všechny, pravomoci soudce. 28 U.S.C.A. (United States Code Annotated — Anotovaný zákoník

USA) § 631—639. Obvykle vykonává funkce, které dříve prováděli komisaři (zmocněnci) USA a může být určen k slyšení široké škály podnětů a dalších předsoudních záležitostí jak v trestních, tak civilních věcech. Se souhlasem stran mohou vykonávat civilní soudnictví nebo rozhodovat o přečinech. Avšak tyto úředníci nemohou předsedat soudům, které rozhodují o těžkých zločinech ani při výběru poroty u těžkých zločinů. Gomez v. United States, 109 S. Ct. 2237, 104 L. Ed.2d 923.

Pokud jde o Chief magistrate; Committing magistrate; Police magistrate; Stipendiary magistrates, viz tato hesla.

Magistrate's courts. Magistrátní — policejní soudy. Postavení těchto soudů s omezenou jurisdikcí se liší stát od státu. Mohou to být oddělení soudů s všeobecnou jurisdikcí a mohou mít souběžnou jurisdikci s jinými soudy. Obvykle je jejich jurisdikce omezena na projednávání méně závažných přečinů, drobných právních nároků nebo na provádění předběžných slyšení.

Magistratus. Lat. V římském právu magistrátní, tj. policejní nebo smírčí úředník. Soudní úředník, který měl pravomoc vést výslechy a rozhodovat ve věcech, ale jehož hlavní funkcí bylo zkoumat právní záležitosti a nikoli skutkové podstaty.

Magna assisa. Ve starém anglickém právu grand assise, velká porota.

Magna assisa eligenda. Starý výnos, k předvolání čtyř zákonných knížat před porotce, a tam k výběru dvanácti dalších, kteří s nimi vytvářejí grand assise, neboli velkou porotu, ke zkoumání věci práva. Souzení velkou porotou bylo zavedeno Jindřichem II. v parlamentu, jako alternativa dvojího řešení ve writu. Zrušeno 3 & 4 Wm. IV, c. 27.

Magna Carta. Velká charta. Název charty (neboli ústavního zákona), kterou vydal král Jan Anglický baronům v Runnymede 15. června 1215, a která byla poté, s některými změnami, potvrzena v parlamentu Jindřichem III. a Edwardem I. Tato charta je oprávněně považována za základ anglické ústavní svobody. Mezi jejími 38 kapitolami jsou ustanovení upravující výkon spravedlnosti, definující dočasné a církevní jurisdikce, zajišťující osobní svobodu jednotlivce a jeho majetková práva, omezující zdanění a směřující k zachování svobod a privilegií církve. *Magna Carta* je tak nazývána částečně i proto, aby se odlišila od Charta de Foresta, která byla vydána zhruba ve stejné době, a částečně také proto, aby se zdůraznila její důležitost.

Magna centum. Velká stovka, neboli šest veletuctů.

Magna Charta et Charta de Foresta sont appelés les „deux grandes charters“. *Magna Charta* a *Charta de Foresta* jsou nazývány „dvě velké charty“.

Magna componere parvis. Srovnávat velké věci s malými.

Magna culpa. Velká vina; hrubá nedbalost.

Magna negligentia. V římském právu velká nebo hrubá nedbalost.

Magna negligentia culpa est; magna culpa dolus est. Hrubá nedbalost je vinou; velká vina je zlým úmyslem.

Magnuson—Moss Warranty Act. Magnuson—Mossův zákon o zárukách. Federální zákon (15 U.S.C.A. — § 2301 a násl.), vyžadující, aby písemné záruky týkající

se spotřebních výrobků, plně a viditelně informovaly jednoduchým a snadno srozumitelným jazykem o podmínkách takové záruky, včetně toho, zda jde o plnou nebo omezenou záruku podle standardů, stanovených v uvedeném zákoně.

Magnus rotulus statutorum. Velká statutární listina, role. První z anglických statutárních listin, počínaje Velkou Chartou (*Magna Charta*) a konče Eduardem III.

Maiden. Panna. Mladá neprovdaná žena. V obvinění z zlozlozství nemusí jít o ženu, která dosud neměla pohlavní styk.

Maiden assize. Panenský soud. V anglickém právu původně soudní jednání, při kterém nebyl nikdo odsouzen k smrti; později zasedání trestního soudu, při němž nebyli žádní vězni, kteří by mohli být souzeni.

Maiden rents. Panenské renty. Ve starém anglickém právu odstupné, placené pánům určitých sídel při svatbě vazalů, původně dávané jako kompenzace za to, že se pán vzdal svého zvykového práva první noci s nevěstou vazala.

Maihem. Zmrzačení. Viz Maim; Mayhem.

Maihematus. Zmrzačený nebo zraněný.

Maihemium. Ve starém anglickém právu zmrzačení, mayhem (viz tam).

Maihemium est homicidium inchoatum. Zmrzačení je počínající zabití člověka.

Maihemium est inter crimina majora minimum, et inter minora maximum. Zmrzačení je nejmenší z velkých zločinů, a největší z malých.

Maihemium est membri mutilatio, et dicitur poterit, ubi aliquis in aliqua parte sui corporis effectus sit inutilis ad pugnandum. Zmrzačení je zmrzačení údu, a je možno o něm říci, že k němu dojde, když je někdo zraněn v nějaké části svého těla tak, že ji nemůže použít v boji.

Mail. Pošta, poštovní zásilka. Viz Mailed; Registered Mail.

Mailable. Schopný poštovní přepravy. Vhodný nebo přípustný pro přepravu poštou; náležející k třídám zboží, které může být podle zákonů a poštovních směrnic posláno poštou.

Mailbox rule. Ve smluvním právu, pokud není dohodnuto anebo stanoveno zákonem jinak, je přijetí nabídky platné odesláním, pokud byla poštovní zásilka správně adresována. Viz Liquorama Inc. v. American Nat. Bank & Trust Co. of Chicago, 86 Ill. App.3d 974,41 Ill. Dec. 951, 953, 408 N.E.2d 373,375.

Mailed. Podaný, zasláný poštou. Dopis, balík nebo jiná věc podatelna, zaslátelná poštou, je „podaná poštou“, jestliže je řádně adresovaná, opatřená správným poštovním, a uložena na správném místě pro příjem poštovních zásilek. Texas Cas. Ins. Co. v. McDonald, Tex. Civ. App. 269 S.W.2d 456, 457.

Podle předpisů v některých jurisdikcích se žaloba považuje za zahájenou, když je žaloba s příslušným podacím poplatkem uložena v poštovních zásilkách odesílaných buď na doručenkou nebo doporučeně; např. Mass. R. Civ. P. (Massachusetts Rules of Civil Procedure) 3.

Mail fraud. Poštovní podvod. Použití poštovních zásilek k podvodu je federální přečin, vyžadující od vlády, aby přešetřila vědomé použití poštovních zásilek k prove-

dení podvodného plánu. U.S. v. Dondich (C. A. Cal.), 506 F.2d, 1009. Prvky „poštovního podvodu“ jsou plán podvodu a odeslání dopisu poštou za účelem provedení plánu. U.S. v. Scoblick, D. C. Pa., 124 F. Supp. (Federal Supplement) 881, 887. Viz 18 U.S.C.A. § 1341, 1342. Viz Using mail to defraud.

Mail order divorce. Rozvod poštou. Rozvod dosažený stranami, které nejsou fyzicky přítomné ani nemají bydliště v jurisdikci, která má manželství rozvázat (např. Mexický rozvod). Takové rozvody nejsou uznávány, vzhledem k naprosté absenci obvyklých náležitostí, jimiž je soudní pravomoc v rozvodových věcech dána. Unruh v. Industrial Commission, 81 Ariz. 118, 301 P.2d 1029.

Maim. Zmrzačit. Ochromit nebo nějakým způsobem zmrzačit. Způsobit někomu zranění, které mu znemožňuje používat končetinu nebo úd, nebo ho ochromuje, pokud jde o tělesnou sílu. Způsobit tělesné zranění; vážně zranit nebo zohyzdit; učinit invalidním. State v. Thomas, 157 Kan. 526, 142 P.2d 692, 693. Viz také Mayhem. V Common law připravit někoho o úd nebo část těla, jejíž ztráta sníží jeho schopnost bojovat nebo se bránit; dopustit se zmrzačení, mayhem (viz tam).

Main. Hlavní, přední, primární, vedoucí. Nejdůležitější co do velikosti, rozsahu, zařazení, důležitosti, síly nebo užitečnosti.

Mainad. Ve starém anglickém právu nepravdivá přísaha; křivá přísaha. Pravděpodobně z anglosas. „*manath*“ nebo „*mainath*“, nepravdivá nebo klamná přísaha.

Main—a—main. Ihned.

Main channel. Hlavní kanál řeky je to řečiště, kterým proudí hlavní objem toku vody. Hlubší nebo splavitelnější kanál řeky.

Maine—port. Ve starém anglickém právu malý poplatek, obvykle ve formě pecnů chleba, který na některých místech platili farníci farářovi namísto desátků.

Mainly. Hlavně, zásadně, především.

Mainour. Ukradená věc, jestliže byla nalezena v rukou zloděje. O zloději, chyceném s ukradeným zbožím, se říkalo, že byl chycen s „*mainour*“, tj. s majetkem *in manu*, ve svých rukou. 4 Bl. Comm. 307.

Mainovre, nebo **mainoeuvre.** Přečin spáchaný rukou.

Mainpernable. Schopný propuštění na kauci; schopný složit kauci; připouštějící složení kauce dáním záruky ve formě *mainpernors*, ručitelů.

Mainpernor. Ve staré praxi ručitelé za propuštění zatčené osoby, která je vydána z vazby do rukou toho, kdo se za ni zaručil.

Mainprise. Ve starém anglickém právu vydání osoby do rukou *mainpernors* (viz toto). Také název writu (dnes zastaralého), nařizujícího šerifovi přijmout záruku ručitelů a propustit stranu na svobodu. „*Mainpernors*“, rukojmí, se liší od „*bail*“, kauce, tím, že při kauci lze osobu uvěznit anebo vydat před stanoveným dnem, kdy se má dostavit; ručitelé nemohou ani jedno ani druhé, ale pouze ručí za jeho vydání v daný den. Kauce je pouze zárukou, že strana se bude zodpovídat za určitou věc, pro niž byla stanovena; ručitelé jsou povinni ho vydat, aby se zodpovídal z jakýchkoli obvinění. 3 Bl. Comm. 128. Ve starých knihách jsou činěny další rozdíly.

Main purpose doctrine. Doktrína hlavního účelu. Zákon o podvodech (Statute of Frauds) vyžaduje, aby smlouvy o odpovědnosti za dluh, nesplnění nebo nesprávné konání jiného byly písemné, mají-li být právně vynutitelné. Jestliže je však hlavním účelem závazku osoby slib vlastní prospěch nebo ochrana, takový slib nemusí být písemný. MacDonal v. Stack, 345 Mass. 709, 189 N.E.2d 221. „Pravidlo hlavního účelu“ zní, že kdykoli hlavním účelem a cílem osoby činící slib není odpovídat za jiného, ale sloužit nějakému svému účelu, jeho slib není v rámci zákona o podvodech, třebaže může být ve formě slibu zaplatit dluh jiné osobě a třebaže splnění slibu může mít náhodně za následek zánik závazku jiné osoby. Cooper Petroleum v. La Gloria Oil & Gas Co., Tex. Civ. App., 423 S.W.2d (South Western Reporter, Second Series) 645, 655.

Main—rent. Vazalství, vazalský vztah.

Main sea. Viz Sea.

Mainsworn. Křivopřísežný, provedený křivou přísahou s rukou (*main*) na knize. Používalo se v severní Anglii.

Maintain. Termín je různě definován jako opravy a jiné skutky, zabraňující úpadku, uplynutí, nebo zániku existujícího stavu nebo podmínky; nést náklady něčeho; pokračovat; zahájit; poskytovat prostředky na něčí živobytí nebo existenci; držet; držet nebo udržovat v existujícím stavu nebo postavení; chránit před změnou; chránit před pádem, úpadkem, nebo zánikem; udržovat v existenci nebo kontinuitě; udržovat v platnosti; udržovat v pořádku; udržovat v řádném stavu; udržovat v dobrém stavu; udržovat; ochraňovat; ochraňovat před uplynutím, úpadkem, nebo zánikem; poskytovat; obnovit; opravit; nahradit; dodat s podpůrnými prostředky; dodat s potřebnými věcmi; podporovat; dát za pravdu; potvrdit. V negativním významu je definován jako neztratit nebo nepodlehout; ne-trpět nebo nesehat nebo neupadnout. El Paso County Water Imp. Dist. No. 1 v. City of El Paso, D. C. Tex., 243 F.2d 927, 931.

„Maintain“, udržovat žalobu znamená pokračovat a chránit před zhroutilím už počatou žalobu, anebo vyšetřovat účinně žalobu. George Moore Ice Cream Co. v. Rose, Ga. 289 U.S. 373, 53 S. Ct. 620, 77 L. Ed. 1265. Udržovat žalobu nebo při může znamenat zahájit ji; termín znamená existenci žalobného důvodu. Udržovat se však obvykle používá v souvislosti s žalobami už podanými, ale ještě u soudu neprojednanými. Smallwood v. Gallardo, 275 U.S. 56, 48 S. Ct. 23, 72 L. Ed. 152. V této souvislosti znamená pokračovat v něčem nebo s něčím, uchovávat; pokračovat dál.

Slova „maintains“ a „maintaining“ v zákonech, zakazujících nepřipustné obtěžování pod vlivem alkoholu, označují pokračující nebo opakující se jednání, blízké se trvalostí. Termín „maintaining government“, udržovat vládu, znamená poskytovat finanční prostředky, které umožní vládě plnit povinnosti, jejichž plnění po ní požaduje zákon.

Viz také Maintenance; Repair.

Maintained. Pokračující; jsoucí ve vlastnictví a péči; udržovaný v platnosti; zahájený a pokračující.

Maintainor. V trestním právu ten, kdo udržuje nebo podporuje dosud projednanou kauzu mezi jinými osobami, buď poskytováním peněz nebo jinou pomocí. Ten, kdo je vinen *maintenance* (viz toto).

Maintenance. Udržování nebo zachovávání stavu, v němž majetek je, včetně nákladů na řádné opravy, které jsou čas od času pro tento účel nezbytné a přiměřené. Bogan v. Postlewait, 265 N.E.2d 195, 197. Viz také Maintain.

Vydržování; podpora; pomoc. Poskytování životních prostředků neboli jídla, oděvu, přístřeší, atd. jednou osobou jiné osobě pro její podporu, zvláště tehdy, je-li právní vztah mezi stranami takový, že jedna je povinna druhou podporovat, jako například mezi otcem a dítětem nebo manželem a manželkou. State ex re. Blume v. State Board of Education of Montana, 97 Mont. 371, 34 P.2d 515, 519. Poskytování toho, co je nezbytné k životu, živobytí. Federal Land Bank of St. Louis v. Miller, 184 Ark. 415, 42 S.W.2d 564, 566. Termín znamená v první řadě jídlo, oděv a přístřeší, ale rovněž se posuzuje tak, že zahrnuje takové položky, jako přiměřené a nezbytné dopravní náklady nebo náklady na automobil, zdravotní výdaje a výdaje na léky, výdaje na veřejné služby a na domácnost. Hughes v. Hughes, La. App., 303 So.2d 766, 769. Viz také Separate maintenance; Support.

Assets. Aktiva. Náklady vynaložené na uchování schopnosti nějakého majetku sloužit po dobu původně zamýšlené životnosti; tyto náklady jsou považovány za periodické výdaje neboli náklady na produkt. Srovnej s Improvement. Viz také Maintain; Repair.

Lawsuits. Soudní pře. Neúřední zasahování do soudní pře někým jiným než stranou prostřednictvím udržování, podpory nebo pomoci jedné ze stran peněz nebo jinak, k soudnímu vymáhání nebo hájení se v soudním sporu. Schnabel v. Taft Broadcasting Co., Inc., Mo. App., 525 S.W.2d 819, 823. Přečin, který spáchal „maintainor“ (viz tam). Viz také Champerty.

Seamen. Viz Maintenance and cure.

Maintenance and cure. Podpora a péče. Smluvní forma odměny, která podle obecného námořního práva náleží námořníkovi, který onemocní v době služby na svém plavidle. McCorpen v. Central Gulf S. S. Corp., C. A. Tex., 396 F.2d 547, 548. Námořník má nárok na podporu a péči, jestliže je zraněn anebo onemocní v době služby nebo na plavidle, bez ohledu na nedbalost jeho zaměstnavatele anebo nezpůsobilost lodí k námořní plavbě; a „podpora“ jsou diety na jídlo a ubytování, a „péče“ je placení lékařských, terapeutických a nemocničních výdajů; povinnost zaměstnavatele platit údržbu a péči pokračuje až dokud se námořníkovi nedostalo „maximální péče“. Kratzer v. Capital Marine Supply, Inc., D. C. La., 490 F. Supp. 222, 229. Pacific S. S. Co. v. Peterson, 278 U.S. 130, 49 S. Ct. 75, 73 L. Ed. 220. Viz také Cure.

Maintenance assessment nebo fee. Výdaje nebo poplatek na (za) údržbu. Poplatek za účelem udržení nějakého vylepšení (improvement) ve funkčním stavu. University Nat. Co. v. Grays Harbor County, 12 Wash.2d 549, 122 P.2d 501, 502.

Maintenance call. Viz Margin call.

Maintenance or assessment fee. Udržovací neboli odhadní poplatek. Měsíční poplatek za údržbu a opravy společně vlastněných prostor v části obytného domu (kondominia) anebo plánované výstavby.

Maioir. Starosta. Starý tvar dnešního „mayor“.

Maister. Starý tvar dnešního „master“.

Maitre. Fr. Ve francouzském námořním právu pán (master); velitel nebo kapitán plavidla.

Majestas. Lat. V římském právu majestát, nejvyšší autorita, nebo nejvyšší privilegium státu nebo vládce. Také kratší forma výrazu „*crimen majestatis*“, nebo „*crimen laesae majestatis*“, zločin proti svrchované moci nebo proti bezpečnosti nebo životu římského lidu; *tj.* velezrada.

Majesty. Veličenstvo. Termín používaný jako čestný titul králů a císařů.

Major. Plnoletá osoba; kdo už není nezletilý; kdo už získal právo spravovat své vlastní věci a požívat občanských práv. Viz také Adult; Legal age; Majority.

Větší nebo rozlehlejší. Zenith Radio Distributing Corporation v. Mateer, 311, Ill. App. 263, 35 N.E.2d 815, 816.

Vojenské právo. Major, důstojník o hodnost vyšší než kapitán.

Major and minor fault rule. Pravidlo velkého a malého zavinění. Plavidlo obviněné z hrubé nedbalosti musí prokázat, že jiné plavidlo se dopustilo zřejmé chyby. General Seafoods Corporation v. J.S. Packard Dredging Co., C.C.A. Mass. 120 F.2d 117, 119, 120. Když je zavinění na straně jednoho plavidla prokázáno nesporným svědectvím a takové zavinění samo o sobě je dostatečné, aby měla být považována za příčinu katastrofy, nestačí, aby takové plavidlo vzneslo pochybnosti, týkající se řízení druhého plavidla, a každá přiměřená pochybnost, týkající se řádnosti řízení tohoto druhého plavidla, by měla být rozhodnuta v jeho prospěch. In-tagliata v. Shipowners & Merchants Towboat Co., 26 Cal.2d 365, 159 P.2d 1, 10.

Major annus. Větší rok. Přestupný rok, který se skládá z 366 dní.

Majora regalia. Králova hodnost, moc a královské privilegium, na rozdíl od jeho příjmu, který je obsažen v *minor regalia*.

Major crimes. Velké, těžké zločiny. Vágně vymezená skupina těžkých zločinů, jako je vražda, znásilnění, ozbrojená loupež atd.

Major (or minor) dispute. Velká (nebo malá) pře. Velké spory v rámci Railway Labor Act (Zákon o pracovních vztazích železničních zaměstnanců) jsou ty, které se týkají tvorby kolektivní smlouvy nebo úsilí takovou smlouvu zabezpečit a snahy zajistit spíše práva budoucí než práva zaručená v minulosti; a „minor disputes“ jsou ty, které vznikají tam, kde existuje smlouva a nebylo vynaloženo žádné úsilí na provedení změny v jejích podmínkách nebo na vytvoření nové smlouvy, spor však je o aplikaci nějakého konkrétního ustanovení. Railway Exp. Agency, Inc. v. Gulf Dept., Dist. Bd. of Adjustment, Broth. of Ry., Airline and S. S. Clerks, Freight Handlers, Exp. and Station Emp., D. C. Ga., 306 F. Supp. 1243, 1246. Srovnej Minor dispute.

Majore poena affectus quam legibus statuta est, non est infamis. Ten, kdo je postižený větším trestem než jaký stanoví právo, neztrácí čest.

Majores. Vyšší. Ve starém anglickém právu výše postavené osoby; osoby vyššího majetkového nebo společenského stavu.

V římském právu a v genealogických tabulkách mužští předci za šestým stupněm po vzestupné linii výše.

Major general. Generálmajor. Důstojník o hodnost vyšší než brigádní generál a o hodnost nižší než generálporučík, který obvykle velí divizi nebo armádnímu sboru.

Major haereditas venit unicuique nostrum a jure et legibus quam a parentibus. Většího dědictví se každému z nás spíše dostává z práva a zákonů než od rodičů.

Majority. Plnoletost; zákonný věk; věk, v němž už osoba není neploletá. Věk, ve kterém podle zákona je osoba způsobilá k právní odpovědnosti za veškeré své činy (např. smluvní závazky) a má nárok na správu svých vlastních věcí a na požívání občanských práv (např. volebního práva). Opak neploletosti. Také *status* osoby, která je plnoletá. Viz Adult; Capacity; Legal age. Větší číslo. Číslo větší než polovina nějakého celku.

Majority of qualified electors. Většina oprávněných voličů. Týká se těch, kteří skutečně volí v den voleb. Harris v. Baden, 154 Fla. 373, 17 So.2d 608, 609. Viz Majority rule; Majority vote.

Majority opinion. Názor většiny. Rozhodnutí odvolacího soudu, na němž se shodla většina jeho členů. Může se také týkat názoru na právní zásadu, v němž se shoduje většina jurisdikcí. Viz také Opinion.

Majority rule. Vláda většiny. Rozhodnutí většinou těch, kteří skutečně hlasují, bez ohledu na to, zda se hlasování účastní většina oprávněných voličů. N.L.R.B. v. Standard Lime & Stone Co., C.C.A. Va., 149 F.2d 435, 437. Viz také Majority vote.

Majority stockholder. Většinový akcionář. Kdo vlastní anebo kontroluje více než 50 procent akciového jmění společnosti, i když efektivní kontrolu je možné dosáhnout s mnohem méně než 50 procenty, jestliže je většina akcií rozložena mezi mnoho akcionářů. V uzavřené akciové společnosti mohou většinoví akcionáři mít vůči menšinovým akcionářům svěrenské povinnosti, podobné vztahům v obchodních společnostech. See Donahue v. Rodd Electrotype Co. of N.E., Inc., 3667 Mass. 578, 328 N.E.2d 505.

Majority vote. Většinové hlasování. Výsledek, kdy více než polovina voličů hlasuje za kandidáta nebo za věc, o níž se hlasuje. Když jsou pouze dva kandidáti, říká se o tom, který obdrží větší počet hlasů, že má většinu — majoritu; jsou-li více než dva uchazeči o stejnou funkci, osoba, která obdrží největší počet hlasů má *pluralitu*, ale nemá většinu — majoritu, ledaže obdrží větší počet hlasů, než kolik je součet hlasů pro všechny jeho konkurenty dohromady.

Pokud jde o hlasování akcionářů, znamená většinu osob, když hlasovací právo mají jednotlivé osoby, a většinu akciového jmění, když má právo hlasovat každá akcie, přičemž každý z těchto případů je určován podle ustanovení stanov, jimiž se hlasování řídí. Simon Borg & Co. v. New Orleans City R. Co., D. C. La., 244 F. 617, 619.

Major numerus in se continet minorem. Větší počet v sobě obsahuje menší.

Majus dignum trahit ad se minus dignum. Čestnější k sobě přitahuje méně čestné.

Majus est delictum seipsum occidere quam alium. Je větším zločinem zabít sebe než jiného. Viz Suicide.

Majus jus. Ve staré praxi větší, silnější právo nebo více práva. Obhajoba ve starých pozemkových sporech. *Majus jus merum*, více pouhého vlastnického práva.

Určit v některých zvykových manských panstvích, týkajících se práva na pozemek.

Majus Latium. Viz Jus Latium.

Make. Učinit. Způsobit existenci. United States v. Giles, 300 U.S. 41, 57 S. Ct. 340, 344, 81 L. Ed. 493. Vytvořit, stvořit, nebo vyrobit. Udělat, provést, nebo vykonat; jako například vydat emisi, složit přísahu, učinit podání. Učinit v právní formě; provést s náležitými formalitami; vykonat v právní formě; jako například odpovědět, vyhotovit daňové přiznání nebo podat zprávu.

Vykonat jako něčí čin nebo povinnost; vyhotovit a podepsat; vydat; podepsat, vyhotovit a doručit; například provést postoupení, udělat poznámku. Dohodnout, určit, souhlasit nebo provést; jako například udělat smlouvu.

Způsobit, aby se něco stalo něčí nedbalostí nebo opomenutím; například nedodržet závazek. Pořádat; zabezpečit; inkasovat; jako například vydělat peníze na odvrácení exekuce nebo vypůjčit si. Mít pravomoc nebo vliv; podporovat nebo vydržovat; jako například ve spojení „Tento precedent je ve prospěch strany žalující“. („This precedent makes for the plaintiff.“)

Make a contract. Uzavřít smlouvu. Dohodnout se a uzavřít nebo přijmout smlouvu. V případě psané smlouvy ji převést do písemné podoby, vyhotovit ji v náležité formě a prohlásit ji za závaznou.

Make an award. Vynést rozhodnutí. Zformulovat a publikovat soudní rozhodnutí o skutkových otázkách.

Make default. Nesplnit závazek. Nesplnit nějakou právní povinnost, nedostát své povinnosti; zvláště nedostavit se po řádném předvolání k řízení o žalobě nebo k jinému soudnímu řízení. Neuposlechnout předvolání k soudu, atd. Viz také Default.

Maker. Tvůrce. Ten, kdo provádí, vytváří, vyhotovuje nebo stanovuje; jako „tvůrce zákona“ (lawmaker), respektive „tvůrce“ (maker) vlastní směnky. Ten, kdo podpisuje směnku na půjčku a jako takový přijímá závazek ji proplatit v době splatnosti. Osoba, která vytváří nebo vyhotovuje směnku, tj. vydává ji, a podepsáním dokumentu činí smlouvu zaplacení částky na směnce uvedené. Ten, kdo podpisuje šek; v tomto kontextu synonymní s výstavcem šeku. U.C.C. (Uniform Commercial Code – Jednotný obchodní zákoník USA) § 3-413(1). Ten, kdo vydává vlastní směnku nebo depozitní certifikát (tj. ten, kdo slíbí zaplatit určitou částku držiteli směnky nebo depozitního certifikátu). Viz Draft; Drawer.

Accommodation maker. Viz Accommodation.

Making law. Vytváření, tvorba práva. Ve staré praxi formalita, jíž se přisežně popíralo obvinění žalované strany na otevřeném soudě prostřednictvím spolupřísežníků. Jedna ze starobylých metod souzení, často, třebaže nepřesně, nazývaná „waging law“ nebo „wager of law“, závazek obžalovaného, že se dostaví k soudu se svědky a odpřísáhne svou nevinu. 3 Bl. Comm. 341.

Termín se také může týkat soudního rozhodnutí, které vytváří nové právo o určité věci nebo předmětu.

Making record. Vyhotovení záznamu. Příprava zápisu pro odvolání. Může se také týkat procesu souzení nějakého případu se zřetelem ke konečnému odvolání, v němž je důležitý záznam ze soudního jednání. V druhém případě se pečlivě během souzení dbá na to, aby

se všechny příslušné námitky řešily tak, aby se staly součástí zápisu pro odvolání.

Mal. Prefix znamenající zlý, mylný, podvodný; jako například maladministration – špatná správa, malpractice – zanedbání povinné péče, malversation – zpronevěra veřejných peněz, atd.

Mala. Lat. Špatné, zlé, mylné.

Maladministration. Špatná správa. Tento termín se používá zaměnitelně s *misadministration*, a obě slova znamenají špatnou správu.

Mala fides. Zlá víra. Opak dobré víry, *bona fides* (viz tam). *Malâ fide*, ve zlé víře. *Malae fidei possessor*, držitel ve zlé víře.

Mala grammatica non vitiat chartam. Sed in expositione instrumentorum mala grammatica quoad fieri possit evitanda est. Gramatické chyby nečiní listinu neplatnou. Avšak při vyhotovování dokumentů je třeba, jak jen to je možné, se gramatickým chybám vyhnout.

Mala in se. Věci špatné samy o sobě; činy morálně špatné; přečiny proti svědomí.

Malandrinus. Ve starém anglickém právu zloděj nebo pirát.

Malapportionment. Nesprávné nebo neústavní rozdělení obvodů pro volby do zákonodárných sborů. Viz Gerrymander; Legislative apportionment.

Mala praxis. Zanedbání povinné péče; neprofesionální péče nebo zacházení. Zejména se užívá o nedbalé nebo neprofesionální péči lékaře, chirurga, nebo lékárníka. Viz Malpractice.

Mala prohibita. Zakázané špatné věci nebo přečiny; činy, které zákon označuje za *přestupky*, a jako takové jsou *zakázány*. Činění nebo nečinění, které zákon považuje za trestné, ale které nejsou trestné samy o sobě. Obecně se nepožaduje zlý úmysl čili mens rea, a pro trestní odpovědnost postačuje pouhé uskutečnění činu nebo nečinnost. Termín se používá jako protiklad k *mala in se*, což jsou činy, které jsou špatné samy o sobě, jako například loupež.

Malconduct. Špatné chování, zvláště nečestné chování, špatná správa, anebo v souvislosti s úředníky, zneužití úřední moci. Viz *Malfeasance*; *Misfeasance*.

Male. Mužského pohlaví.

Male creditus. Ve starém anglickém právu ten, o kom se nepříznivě smýšlí; se špatnou pověstí.

Maledicta est expositio quae corruptit textum. Zlořečený je výklad, který komolí text.

Malediction. Prokletí, které se ve starých dobách připojovalo k darovacím smlouvám, jimiž se kostelům nebo klášterům darovaly pozemky, a které směřovalo proti těm, kteří by měli v úmyslu porušit jejich práva.

Malefaction. Zločin; přečin.

Malefactor. Ten, kdo je vinen nějakým zločinem nebo přečinem nebo kdo byl usvědčen z nějakého zločinu nebo přečinu.

Maleficia non debent remanere impunita; et impunitas continuum affectum tribuit delinquenti. Zlé skutky nesmějí zůstat nepotrestány; a beztrestnost dává delinkventovi trvalý podnět.

Maleficia propositis distinguuntur. Zlé skutky se odlišují od úmyslů, anebo *podle* úmyslů.

Maleficium. V kontinentálním právu ztráta způsobená zanedbáním povinné péče; škoda; bezpráví; zranění.

Maleson, or malison. Prokletí, kletba.

Malesworn, or malsworn. Křivopřísežný.

Malfeasance. Přestoupení zákona. Zlé konání; špatné chování. Spáchání činu, který je jednoznačně protiprávní; vykonání nějakého činu, který by se neměl vůbec dělat, nebo činu, který strana neměla právo dělat nebo k němuž nebyla smluvně vázána. Souhrnný termín zahrnující špatné chování, které ovlivňuje, narušuje nebo zasahuje výkon úředních povinností. State ex rel. Knabb v. Frater, 198 Wash. 675, 89 P.2d 1046, 1048. Přestoupení zákona je špatný čin, k němuž neměl ten, kdo se ho dopustil zákonné právo, nebo špatné chování, které ovlivňuje, narušuje nebo zasahuje do výkonu úřední povinnosti, nebo čin, k němuž není pravomoc nebo oprávnění nebo který osoba neměla vůbec dělat, nebo neoprávněný čin, ke kterému strana, jež ho provádí, nemá oprávnění, nebo nebyla k němu smluvně vázána. Daugherty v. Ellis, 142 W. Va. 349, 97 S.E.2d 33, 42. Liší se od „misfeasance“ a „non-feasance“ (viz tam).

Mal gree. Fr. pr. Proti vůli; bez souhlasu. Z toho jednoslovně „malgre“ a modernější „maugre“ (viz tam).

Malice. Zlovolnost. Úmyslné konání něčeho špatného bez spravedlivé příčiny nebo omluvy, s úmyslem způsobit zranění nebo něco jiného, s čím zákon bude spojovat zlý úmysl. Stav myslí, který pohne osobu k svévolnému, tedy záměrnému, provedení špatného činu ke zranění jiného, nebo k vykonání něčeho úmyslně špatného proti jiné osobě bez zdůvodnění nebo omluvy. Vědomé porušení práva (anebo podněcení myslí k jeho spáchání), které má za následek újmu jiného. Stav myslí ukazující srdce bezohledné vůči společenské povinnosti a fatálně nakloněné k nepravostem. Cockrell v. State, 135 Tex. Cr. R. 218, 117 S.W.2d 1105, 1109, 1110. Zlovolnost v právu není nezbytně osobní nenávisť nebo zlou vůli, ale je stavem myslí, který nedbá práva a zákonných práv občana.

U vraždy stav myslí, který někoho podnítl k tomu, aby vzal život jinému bez spravedlivé příčiny, zákonného oprávnění nebo podnětu. Svěvolný nebo hanebný záměr. Zahrnuje nejen hněv, nenávisť a touhu po odplatě, ale také každý jiný nezákonný a neodůvodnitelný motiv. People v. Aaron, 299 N.W.2d 304, 326.

Jako požadavek na присouzení náhrady škod je to špatný čin provedený záměrně bez spravedlivé příčiny nebo omluvy. Malik v. Apex Intern. Alloys, Inc., C.A. Okl. 762 F.2d 77, 80.

Při použití v Zákoně o bankrotech (§ 523(a)(6)) ustanovení vyjímající z vyrovnávacích závazků za svévolná a zlovolná poškození jiného subjektu nebo majetku jiného subjektu nevyžaduje osobní nenávisť nebo zlou vůli, ale požaduje, aby věřitel věděl, že jeho čin poškodí druhého a postupoval s vědomím toho. Matter of Chambers, Bkrcty. Wis., 23 B.R. 206, 210.

U urážky na cti a pomlvy, pokud jde o sdělení ve veřejném zájmu, zahrnuje „zlovolnost“ zlý úmysl nebo motiv vznikající ze zášti nebo zlé vůle; osobní nenávisť nebo zlou vůli; nebo trestuhodné nedbání nebo svévolné a zlovolné nepřihlížení k právům a zájmům pomluvené osoby. V případě urážky na cti spočívá v záměrném publikování bez ospravedlnitelné příčiny psané nebo

tištěné věci, která uráží charakter jiné osoby. Becker v. Brinkop, 230 Mo. App. 871, 78 S.W.2d 538, 541. Zlovolnost je možno definovat, pokud jde o nactiutrhání, jako konání ve zlé víře a s vědomím nepravdivosti tvrzení. Rice v. Winkelman Bros. Apparel, Inc., 13 Mich. App. 281, 78 S.W.2d 417, 420. V souvislosti se sporem o urážku na cti, zahájeným osobou veřejně činnou, spočívá v publikování nepravdivé pomlvy s vědomím její nepravdivosti nebo s nedbáním toho, zda je pravdivá či nepravdivá. New York Times Co. v. Sullivan, 376 U.S. 254, 84 S. Ct. 710, 11 L. Ed.2d 686. Viz také Libel; Slander.

V souvislosti s křivým obviněním to znamená, že soudní stíhání bylo zahájeno především k jinému účelu, než je předvedení pachatele před spravedlnost. Brown v. Kisner, 192 Miss. 746, 6 So.2d 611, 617. Je to úmyslné konání špatného skutku bez právního ospravedlnění, a může být vyvozeno z absence pravděpodobné příčiny; nemusí nutně zahrnovat nenávisť nebo zlou vůli. Palermo v. Cottom, Mo. App., 525 S.W.2d 758, 765. Viz také Malicious Prosecution.

Actual malice. Výslovná nebo faktická zlovolnost. Eteenpain Co—op. Soc. v. Lillback, C.C.A. Mass., 18 F.2d 912, 917. V právu nactiutrhání může být „actual malice“ prokázána buď důkazem, že k publikování věci došlo s vědomím nepravdivosti jejího obsahu, nebo s nedbáním toho, zda je obsah pravdivý či nikoli. Hepps v. Philadelphia Newspapers, Inc., 506 Pa. 304, 485 A.2d 374, 389. Bude shledána tehdy, jestliže byl zjištěn úmysl způsobit škodu prostřednictvím nepravdy. Cochran v. Indianapolis Newspapers, Inc., 175 Ind. App. 548, 372 N.E.2d 1211, 1219. Viz také Malice in fact.

Constructive malice. Implikovaná, konkludentní zlovolnost; zlovolnost vyplývající z činů; zlovolnost přisuzovaná právem; zlovolnost, u níž se neprokáže přímým důkazem úmysl poškodit (výslovná zlovolnost), ale která se zjistí dedukcí z nutně poškozujících důsledků činů, jejichž spáchání bylo prokázáno. Viz také Implied malice níže.

Express malice. Skutečná zlovolnost; faktická zlovolnost; zlá vůle nebo nesprávný motiv. Záměrný úmysl poškodit, dosvědčený vnějšími okolnostmi. Sparf v. U.S., 156 U.S. 51, 15 S. Ct. 273, 39 L. Ed. 343. Viz také Express malice; Malice in fact.

Implied malice. Zlovolnost dovozená právním zdůvodněním a nezbytnou dedukcí z *res gestae* čili jednání strany. Zlovolnost dovozená ze záměrného krutého činu spáchaného jednou osobou vůči druhé, jakkoli náleželo. To co se nazývá „general malice“, obecná zlovolnost, je často dovozeno takto. Sparf v. U.S., 156 U.S. 51, 15 S. Ct. 273, 39 L. Ed. 343. Viz také Constructive malice výše; a Malice in law.

Legal malice. Viz Legal malice; Malice in law.

Particular malice. Konkrétní zlovolnost namířená proti konkrétnímu jednotlivci. Zlá vůle; zášť; touha pomstít se konkrétní osobě. Viz také Special malice níže.

Preconceived malice. Úmyslná, uvážená, promyšlená zlovolnost. Viz Malice aforethought; Premeditation.

Premeditated malice. Promyšlená zlovolnost. Úmysl zabít nezákonně, záměrně zformovaný v myslí jako výsledek rozhodnutí, o němž se přemýšlelo a k němuž se dospělo před činem. Viz Malice aforethought; Premeditation.

Special malice. Konkrétní nebo osobní zlovolnost; tj. nenávisť, zlá vůle nebo pomstychtivost vůči konkrétnímu jednotlivci.

Universal malice. Univerzální zlovolnost. Tímto termínem se nemyslí zlovolný úmysl zbavit života všechny osoby, ale jde o zkaženost lidského srdce, které se rozhodne vzít život na základě mírného nebo nedostatečného podnětu, aniž by vědělo nebo dbalo o to, kdo bude obětí.

Malice aforethought. Předem učiněné rozhodnutí spáchat čin bez právního ospravedlnění nebo omluvy. *Harrison v. Commonwealth*, 279 Ky. 510, 131 S.W.2d 454, 455. Zlovolný plán někoho poškodit. *State v. Thomas*, 157 Kan. 526, 142 P.2d 692, 693. Záměrné provedení nezákonného činu, o němž bylo rozhodnuto předtím, než byl vykonán. *State v. Lane, Mo.*, 371 S.W.2d 261, 263. Úmysl v době zabíjení svévolně vzít život lidské bytosti, nebo úmysl svévolně jednat v otrlém a bezohledném nedbání následků, pokud jde o lidský život; avšak „malice aforethought“ neimplikuje nutně zlou vůli, zášť nebo nenávisť vůči zabíjenému jednotlivci. *Viz také Premediation.*

Malice in fact. Výslovná nebo skutečná zlovolnost. Zlá vůle vůči konkrétní osobě; skutečný záměr ji poškodit nebo pomluvit. *Judge v. Rockford Memorial Hospital*, 17 Ill. App.2d 365, 150 N.E.2d 202, 208. Implikuje přání nebo úmysl poškodit, zatímco „malice in law“, nebo „implied malice“ znamená nezákonný čin provedený záměrně, bez spravedlivé příčiny nebo omluvy, a porota to může vydedukovat. *Viz Malice (Actual Malice). Srovnej Malice in law.*

Malice in law. Úmyslné konání nezákonného činu bez spravedlivé příčiny nebo omluvy. *Lyons v. St. Joseph Belt Ry. Co.*, 232 Mo. App. 575, 84 S.W.2d 933, 944. Implikovaná, dedukovaná neboli právní zlovolnost. Na rozdíl od skutečné zlovolnosti, malice in fact, se předpokládá na základě protiprávných činů, záměrně konaných bez spravedlivé příčiny, omluvy nebo ospravedlnění, u nichž lze přiměřeně počítat s tím, že poškodí jinou osobu nebo jiné osoby. *Viz také Legal malice. Srovnej Malice in fact.*

Malice prepense. Záměrná zlovolnost; záměrná, předem rozhodnutá zlovolnost.

Malicious. Zlovolný. Vyznačující se zlovolností nebo zlovolností zahrnující; mající zlomyslné, zlé nebo zhoubné úmysly nebo motivy nebo s nimi provedený; nezákonný a provedený úmyslně bez spravedlivé příčiny nebo omluvy anebo jako důsledek zlé vůle. *Viz také Malice; Willful.*

Malicious abandonment. Zlomyslné opuštění. V trestním právu opuštění manželky nebo manžela bez spravedlivé příčiny.

Malicious abuse of legal process. Zlomyslné zneužití soudního procesu. Svěvolné nesprávné využití soudního procesu k dosažení cíle nezamýšleného zákonem. Svěvolné zneužití nebo nesprávné využití procesu k uskutečnění účelu, který není oprávněn nebo přikázán nějakým writem. Zlovolné zvrácení řádně zahájeného procesu, přičemž je zajištěn výsledek nezískaný právně nebo řádně na základě writu; to nezahrnuje případy, kdy proces byl prosazen zlovolně, ale po zahájení nebyl zneužit nebo nesprávně použit. Použití procesu, kde pravděpodobný případ existuje, ale kde je úmyslem dosáhnout cíle jiné, než které zamýšlí zákon. *Hughes*

v. Swinehart, D. C. Pa., 376 F. Supp. 650, 652. Delikt „zlovolného zneužití procesu“ vyžaduje zvrácení soudního procesu k uskutečnění nějakého cíle, pro jehož dosažení nebyl proces zamýšlen, a nevzniká z normálního použití procesu, byť se skrytými motivy. *Capital Elec. Co. v. Cristaldi, D. C. Md.*, 157 F. Supp. 646, 648. *Viz také Abuse (Process); Malicious prosecution. Srovnej Malicious use of process.*

Malicious accusation. Zlovolné obvinění. Zajištění obvinění nebo stíhání jiné osoby z nesprávného motivu a bez pravděpodobné příčiny. *Viz Malicious prosecution.*

Malicious act. Nezákonný čin úmyslně provedený bez právního zdůvodnění nebo omluvy; nezákonný čin, provedený svévolně nebo záměrně k poškození jiné osoby.

Malicious arrest. *Viz Malicious prosecution.*

Malicious assault with deadly weapon. Zlovolné napadení se smrtící zbraní. Forma kvalifikovaného útoku, při kterém se oběť vyhrožuje smrtí nebo vážným tělesným zraněním v důsledku použití smrtící zbraně žalovanou stranou. Prvek zlovolnosti je možno vydedukovat z povahy napadení a volby zbraně.

Malicious injury. Zlovolné zranění. Zranění osoby vyvolané zlovolně nebo z nenávisť vůči ní, nebo provedené záštiplně nebo bezohledně. Svěvolné provedení činu s vědomím, že pravděpodobně povede k zranění druhého a bez ohledu na následky. Zranění zahrnující prvek podvodu, násilí, bezohlednosti a svévolnosti nebo zločinnosti. Zranění, které je záměrné, nezákonné a bez spravedlivé příčiny nebo omluvy, i při nepřítomnosti nenávisť, zášti nebo zlé vůle. *Panchula v. Kaya*, 59 Ohio App. 556, 18 N.E.2d 1003, 1005, 13 O.O. 301. Za takové zranění může být žalující straně přiřknuta náhrada škod.

Malicious killing. Zlovolné zabití. Úmyslné zabití bez právního ospravedlnění nebo omluvy a nespádající do oblasti dobrovolného zabití člověka (voluntary manslaughter). *State v. Cope*, 78 Ohio App. 429, 67 N.E.2d 912, 920, 34 O.O. 171.

Maliciously. Zlovolně. Zahrnuje přání trápit, obtěžovat nebo zranit jiného, nebo úmysl provést protiprávní čin, a může spočívat v přímém úmyslu zranit nebo v bezohledném nedbání práv jiného. *Viz také Malice; Malicious.*

Malicious mischief. Zlovolná nepravost. Svěvolné zničení osobního vlastnictví jiné osoby, ze skutečné zlé vůle nebo ze zášti vůči vlastníkovu nebo držiteli. V common law jde sice pouze o přestupek, nyní však je to ve většině států trestný čin.

Malicious motive. Zlovolný motiv. Každý jiný motiv pro zahájení soudního stíhání než přání přivést provinilce před soud. *Louder v. Jacobs*, 119 Colo. 511, 205 P.2d 236, 238. *Viz Malicious prosecution.*

Malicious prosecution. Zlovolné soudní stíhání. Stíhání zahájené zlovolně bez pravděpodobné příčiny se domnívat, že obvinění bude možné potvrdit. Žaloba o náhradu škody podaná osobou, proti níž byla zahájena civilní pře nebo trestní stíhání zlovolně a bez pravděpodobné příčiny, po ukončení trestního řízení nebo civilní pře ve prospěch osoby, nároková náhradu škod. *Beaurline v. Smith, Tex. Civ. App.*, 426 S.W.2d 295, 298.

Ten, kdo se aktivně účastní iniciace, pokračování nebo zajišťování civilního řízení proti jiné osobě, je právně odpovědný vůči jiné osobě za nezákonná civilní řízení tehdy, jestliže: (a) jedná bez pravděpodobné příčiny a primárně za jiným účelem, než zajištění správného soudního rozhodnutí o nároku, o němž v řízení jde, a (b) pokud nejde o řízení na návrh jedné ze stran, řízení skončilo ve prospěch osoby, proti níž bylo zahájeno. *Restatement, Second, Torts*, § 674.

Prvky důvodu žaloby za zlovolné soudní stíhání jsou: (1) zahájení řízení proti přítomné straně žalující; (2) jeho legální zdůvodnění přítomnou stranou obžalovanou; (3) jeho ukončení ve prospěch přítomné strany žalující; (4) nepřítomnost pravděpodobné příčiny pro takové řízení; (5) přítomnost zlovolnosti v řízení; a (6) škoda vzniklá straně žalující z důvodu řízení. *Palermo v. Cottom, Mo. App.*, 525 S.W.2d 758, 764.

Kromě trestního postihu za zlovolná trestní řízení většina států povoluje také žaloby za zlovolné podání civilní žaloby.

Viz také Advice of counsel; False arrest; Vexatious proceeding.

Malicious trespass. Zlovolné rušení držby. Jednání toho, kdo zlovolně nebo zlomyslně poškodí majetek jiné osoby nebo veřejný majetek, nebo jeho poškození způsobí.

Malicious use of process. Zlovolné využití soudního procesu. Využití procesu k zastrašení, utlačování nebo potrestání osoby, proti níž je proces žádán. *Austin Liquor Mart, Inc. v. Department of Revenue*, 18 Ill. App.3d 894, 310 N.E.2d 719, 728. Existuje tehdy, kdy žalující strana postupuje zlovolně a bez pravděpodobné příčiny tak, aby bylo dosaženo cíle, jemuž má proces podle intencí zákona sloužit. Má spojitost s nezákonným zahájením takového procesu, přičemž „abuse of civil process“, zneužití civilního procesu, se týká zvrácení procesu poté, co byl zahájen. *Hughes v. Swinehart, D. C. Pa.*, 376 F. Supp. 650, 653. *Viz také Abuse (Process). Srovnej Malicious abuse of legal process.*

Malignare. Pomluvit nebo nactiurhat; také zmrzačit.

Malingering. Simulovat. Předstírat nemoc, fyzický neduh nebo duševní selhání či vyšinutí, zvláště za účelem vyhnout se provedení úkolu, povinnosti, nebo práce, nebo za účelem pokračujícího dostávání nemocenských dávek. Osoba, která vědomě předstírá nebo simuluje duševní nebo fyzickou nemoc se zistným účelem.

Malitia. Lat. Skutečný zlý plán; výslovná zlovolnost.

Malitia est acida; est mali animi affectus. Zlovolnost je kyselá; je to vlastnost zlé mysli.

Malitia praecogitata. Uvážená zlovolnost, zlý úmysl.

Malitia supplet aetatem. Zlovolnost nahrazuje věk.

Malitiis hominum est obviandum. Zlé nebo zlovolné plány lidí musí být mařeny.

Malleable. Kujný. Schopný protažení a roztahání tepáním; schopný roztahání vytloukáním kladivem; přeměnitelný do listkového tvaru tepáním.

Mallory Rule. Malloryho pravidlo. Pravidlo odvozené od případu téhož jména, ve kterém soud dospěl k názoru, že doznání učiněné osobou, která byla zadržena nepřiměřeně dlouhou dobu před tím, než byla předvedena před magistrátní soud, je nepřipustné, ačkoliv bylo jinak dobrovolné a věrohodné. *Mallory v. U.S.*, 354 U.S. 449, 77 S. Ct. 1356, 1 L. Ed.2d 1479. Také známé jako *McNabb-Malloryho pravidlo.*

Mallum. Ve starém evropském právu vyšší soud, na kterém důležitější záležitosti hrabství vyřizoval hrabě neboli earl. Veřejné shromáždění lidu.

Malo animo. Lat. Se zlou myslí; se zlým úmyslem nebo s nezákonným záměrem; zlomyslně.

Malo grato. Lat. V zášti; nedobrovolně.

Maloney Act. Maloneyho zákon. Doplněk k Zákonu o cenných papírech a burze, schválený v roce 1938, požadující registraci brokerů provádějících transakce s cennými papíry přes pult.

Malpractice. Zanedbání povinné péče. Profesionální nesprávné jednání nebo nepřiměřený nedostatek profesionální dovednosti. Tento termín se obvykle používá na označení špatných postupů lékařů, právníků a účetních. Neschopnost člověka, poskytujícího odborné služby, poskytnout tolik profesionální dovednosti a znalostí, které jsou v příslušné profesi obecně užívané za všech okolností průměrným rozvázným a účtyhodným členem, která má za následek zranění, a škody pro příjemce takových služeb nebo těch, kteří mají právo se na tyto služby spolehnout. Je to profesionální nesprávné jednání, nepřiměřený nedostatek profesionální dovednosti nebo věrnosti profesním nebo svěrenským povinnostem, špatné praktiky nebo nelegální či nemorální chování. *Matthews v. Walker*, 34 Ohio App.2d 128, 296 N.E.2d 569, 571, 63 O.O.2d 208. *Viz také Discovery rule; Standard of care.*

Legal malpractice. Zanedbání povinné péče ze strany právníka. Spočívá v neschopnosti právníka použít takové profesionální dovednosti, rozváznosti a péle, jimiž se právníci s řádnou profesionální dovedností a schopností obvykle vyznačují a kterých používají při provádění úkolů k nimž se zavázali; jestliže taková neschopnost bezprostředně způsobí škodu, je to důvod k žalobě pro delikt. *Neel v. Magana, Olney, Levy, Catcart and Gelfand*, 6 Cal.3d 176, 98 Cal. Rptr. 837, 838, 491 P.2d 421.

Medical malpractice. Zanedbání povinné péče ze strany lékaře. Ve sporech o lékařské zanedbání povinné péče převažuje teorie nedbalosti. Aby žalující strana získala náhradu za nedbalé zanedbání povinné péče, musí dokázat tyto prvky: (1) existenci povinnosti lékaře vůči žalované straně, obvykle založené na existenci vztahu lékař-pacient; (2) aplikovatelný standard péče a jeho porušení; (3) kompenzovatelné poškození; a (4) příčinnou souvislost mezi porušením standardu péče a škodou, kvůli níž je podána stížnost. *Kosberg v. Washington Hospital Center, Inc.* 129 U.S. App. D. C. 322, 394 F.2d 947, 949. *Viz také Captain of the ship doctrine; Continuous Treatment Doctrine; Discovery rule; Mal-treatment.*

Maltreatment. Špatné zacházení. V souvislosti s tím, jak zachází s pacientem chirurg, znamená tento termín nesprávné nebo neodborné zacházení; může být důsledkem buď nevědomosti, nedbalosti nebo svévole; ale slovo neimplikuje nutně, že chování chirurga při jeho zacházení s pacientem je buď svévolně nebo hrubě nedbalé. *Viz také Malpractice (Medical malpractice).*

Malum. Lat. Nesprávnost; zlo; špatnost; hanebnost, trestuhodnost.

Malum in se. Špatnost, protiprávnost sama o sobě; čin nebo případ ze své podstaty protiprávní, odporující zásadám přirozeného i pozitivního práva a morálky. *Grindstaff v. State*, 214 Tenn. 58, 377 S.W.2d 921, 926;

State v. Shedoudy, 45 N.M. 516, 118 P.2d 280, 287. O činu se říká, že je *malum in se*, jestliže je inherentně a svou podstatou zlý, tj. nemorální svou povahou a škodlivý ve svých důsledcích, aniž by se přihlíželo ke skutečnosti, zda právo státu na něj pamatuje a trestá jej. Taková je většina trestných činů stíhatelných v angloamerickém právu (bez uvedení zákona), jako je vražda, zháňství atd. *Srovnej* Malum prohibi-tum.

Malum non habet efficientem, sed deficientem, causam. Zlo nemá příčinu ve zdatnosti, nýbrž v nedostatečnosti.

Malum non praesumitur. Špatnost se nepředpokládá, neexistuje předpoklad špatnosti.

Malum prohibitum. Zakázaná špatnost; věc, která je nesprávná, protože je zakázána; čin, který není inherentně nemorální, ale stává se jím, protože jeho spáchaní je výslovně zakázáno zákonem; čin obsahující nelegálnost vyplývající ze zákona. *Srovnej* Malum in se.

Malum quo communiis eo pejus. Čím je zlo běžnější, tím je horší.

Malus usus abolendus est. Špatný zvyk je třeba zrušit.

Malveilles. Ve starém anglickém právu zlá vůle; zločiny a přečiny; zlovolné praktiky.

Malveis procurors. Fr. pr. Zlovolní zprostředkovatelé. Používání například k zajištění podjaté poroty, ať už najmenováním jejích členů jednou ze stran, nebo jinak.

Malversation. Malverzace, zneužití úřední moci. Ve francouzském právu se toto slovo používá na všechny hrubé a stíhatelné delikty, spáchané při výkonu funkce nebo pověření (úřadu), jako je korupce, vynucování si něčeho, zastrasování hrozbami, krádež.

Man. Lidská bytost. Osoba mužského pohlaví. Člověk mužského pohlaví v postpubertálním věku.

V nejširším smyslu termín zahrnuje nejen dospělé osoby mužského pohlaví, ale také ženy a děti. *Viz* Man-kind.

Ve feudálním právu vazal, man; nájemce nemovitosti nebo vazal. Anglosaský vztah *lord and man*, pán a vazal, byl původně čistě osobní a založený na smlouvě.

Manacles. Pouta. Řetěz na ruce; okovy.

Manage. Řídit a kontrolovat, spravovat, starat se o něco. Vést; starat se o záležitosti podniku nebo organizace. Obvykle se používá u věcí, které jsou spíše složitě a které vyžadují dovednost a úsudek.

Management. Vláda, řízení, vrchní dohled, fyzická nebo ruční manipulace nebo vedení; čin řízení podle příkazů nebo nařízení, nebo správa, jako například vedení rodiny, domácnosti nebo sluhů, nebo velkých podniků, nebo významných záležitostí. Branch v. Veterans' Administration, 189 Ark. 662, 74 S.W.2d 800, 804. Právo řídit na základě volného uvážení (diskrece).

Manager. Manažer. Vedoucí pracovník. Osoba, která má na starosti společnost a řízení jejího podnikání, nebo jejích poboček, divízi nebo oddělení, a které je svěřena určitá volnost rozhodování a nezávislého úsudku. Braniff v. McPherrin, 177 Okl. 292, 58 P.2d 871, 872. Osoba vybraná nebo jmenovaná k řízení, vedení nebo správě záležitostí jiné osoby nebo podniku, sportovního týmu a podobně. Označení „manažer“ implikuje všeobecnou, generální pravomoc a umožňuje v přiměřené míře dedukovat, že zaměstnanec takto označený je pověřen

všeobecným, celkovým řízením a kontrolou podniku jeho zaměstnavatele. U.S. Auto Ass'n v. Alexander Film Co., D. C. Mun. App., 93 A.2d 770, 771. *Viz také* General manager.

Také jedna z osob, jmenovaných Sněmovnou reprezentantů k projednávání žalob (impeachments) před Senátem.

Managers of a conference. V Anglii členové obou sněmoven, jmenovaní k zastupování každé ze sněmoven na konferenci obou sněmoven (forma dohodovacího řízení). Je starým pravidlem, že počet poslanců Dolní sněmovny jmenovaných na konferenci má být dvojnásobkem počtu zástupců Horní sněmovny.

Managing agent. *Viz* Agent.

Managium. Sídlo majitele panství nebo bydliště.

Manas mediae. Lidé nízkého stavu, lidé nejnižší postavení.

Manbote. V saském právu odškodnění nebo náhrada za zabítí člověka, zvláště splatná pánovi za zabítí jeho man nebo vazala; náhrada byla určována částkou *were*.

Manca, vancus, or mancusa. Čtverhranná zlatá mince, obvykle v hodnotě třiceti penčí.

Manceps. Lat. V římském právu kupující; ten, kdo převzal prodané zboží do svých rukou; formalita dodržovaná u určitých prodejků; správce veřejných daní.

Manche-present. Úplatek; dárek z vlastní ruky dárce.

Mancipare. Lat. V římském právu prodat, zcizit nebo převést na jinou osobu; prodat s určitými formalitami; prodat člověku; jedna z forem emancipace.

Mancipate. Ztotožnit; zavázat; připoutat.

Mancipatio. Lat. V římském právu určitý ceremoniál (procedura), jehož provedení bylo od starodávna požadováno na dovršení prodeje nebo postoupení *res mancipi* (pozemek, budovy, otroci, koně, nebo dobytek).

Strany (prodávající a kupující) byly přítomny s pěti svědky a osobou, zvanou „*libripens*“, která držela váhy. Obě strany opakovaly stanovenou slovní formuli, označující převod vlastnictví, prováděla se určitá předepsaná gesta, a kupující uhodil do vah kouskem mědi, čímž symbolizoval zaplacení, neboli vyvážení sjednané ceny. Ceremoniál *mancipatio* se později používal v jedné z forem projevu poslední vůle. Zůstavitel jednal jako prodávající, a dědic (neboli *familiae emptor*) jako kupující, který symbolicky *kupoval* celý majetek neboli pozůstalost prodávajícího. Ceremonii také používal otec při fiktivním prodeji svého syna, přičemž tento prodej, potříkrát opakovaný, měl za následek zplnoprávnění syna.

Mancipi res. Lat. V římském právu určité třídy věcí, které nebylo možno zcizit nebo převést jinak než prostřednictvím určitého formálního ceremoniálu postoupení, zvaného „*mancipatio*“ (*viz tam*). Patřily k nim pozemky, budovy, otroci, koně a dobytek. Všechny ostatní věci byly nazývány „*res nec mancipi*“.

Toto rozlišování zrušil Justinián. Rozlišování odpovídalo už v nejranějších dobách dávnému rozlišování na reálný a osobní majetek v anglickém právu; *res mancipi* byly předměty vojenského nebo zemědělského charakteru, a *res nec mancipi* byly všechny ostatní předměty majetku. Podobně jako osobní majetek (personal estate) nebyly *res nec mancipi* původně ocenitelné *in se*, ani oceňovány.

Mancipium. Lat. V římském právu okamžitý stav, ve kterém *filius* atd. se mohl octnout v průběhu procesu osvobození od *potestas*, a předtím, než byla emancipace, zrovnoprávnění, úplně dokončena. Tento stav nebyl stejný jako *dominica potestas* nad otroky, ale u nepravnických římských autorů jsou otroci často nazýváni „*mancipia*“.

Abychom si utvořili jasnou představu o pravém významu slova v římské jurisprudenci, je nezbytné uvést čtyři odlišné moci, které měl *pater familias*, a sice; *manus*, neboli vojenská moc; *mancipium*, vyplývající z *mancipatio*, neboli *alienatio per aes et libram*, svobodného člověka; *dominica potestas*, moc pána nad jeho otroky, a *patria potestas*, otcovská moc. Když *pater familias* prodal svého syna, *venum dare, mancipare*, otcovská moc byla postoupena prostřednictvím *mancipium*, neboli moci získanou kupujícím nad osobou, který byl držen v *mancipiu*, a jehož stav byl podobný stavu otroka. Nejpozoruhodnější je to, že při osvobození z *mancipia* se dostal zpátky do otcovské moci, která úplně přestala platit až tehdy, když ho *pater familias* prodal třikrát. *Si pater filium ter venum dat, filius a patre liber esto.* Gaius hovoří o *mancipatio* jako o *imaginaria quaedam venditio*, protože v jeho době se k ní přistupovalo pouze za účelem adopce anebo osvobození.

Mancomunal. Ve španělském právu se o závazku říká, že je *mancomunal*, jestliže jedna osoba převzme na sebe smlouvu nebo dluh jiné osoby a stává se tak odpovědná za zaplacení nebo splnění.

Mancus. *Viz* Manca, mancus, nebo mancusa.

Mandamiento. Ve španělském právu pověření; moc nebo pravomoc právníka. Smlouva v dobré víře, kterou jedna osoba svěřuje své záležitosti k bezplatnému spravování jiné osobě, a ta přijímá toto pověření.

Mandamus. Lat. Nařizujeme. Soudní příkaz. Je to název dokumentu – writu (původně vysoce privilegovaného), který je vydáván soudem vyšší jurisdikce a je určen soukromé nebo obecní společnosti, některému z jejích úředníků, výkonnému, správnímu nebo soudnímu úředníku nebo nižšímu soudu, a který nařizuje provedení určitého činu v něm specifikovaného, náležejícího k jeho nebo jejich veřejné, úřední nebo služební povinnosti, anebo nařizující poskytnutí práv nebo privilegii žalující straně, které byla protiprávně upřena. Dokument vydaný soudem příslušné jurisdikce, nařizující nižšímu tribunálu, komisi, společnosti anebo osobě provést čistě služební povinnost, uloženou zákonem. Nebel v. Nebel, 241 N.C. 491, 85 S.E.2d 876, 882. Mimořádný writ, který je přípustný k donucení výkonu služebního činu nebo povinnosti, když existuje zřejmá legální právo žalující strany, příslušná povinnost žalované strany, a potřeba jiné příslušné a adekvátní nápravy. Cohen v. Ford, 19 Pa. Cmwlth. 417, 339 A.2d 175, 177. *Viz také* Ministerial act.

Americké okresní soudy (District Courts) mají původní jurisdikci u všech žalob s povahou soudního příkazu pohnat úředníka nebo zaměstnance Spojených států nebo jejich agentury k vykonání povinnosti, kterou dluží žalující straně. 28 U.S.C.A. § 1361.

Soudní příkaz tradičně vznikl v reakci na zneužívání soudní moci. Proto jestliže okresní soudce odmítne podat určitou žalobu tak jak je po něm požadováno anebo podá nějakou žalobu, k níž není oprávněn, bude na místě soudní příkaz. Bankers Life & Cas. Co. v. Holland, 346 U.S. 379, 384, 74 S. Ct. 145, 98 L. Ed. 106. Nejvyšší

soud může vydat soudní příkaz na pomoc odvolací jurisdikci, která by jinak mohla být zmařena neoprávněnou žalobou nižšího soudu. McClellan v. Carland, 217 U.S. 268, 30 S. Ct. 501, 503, 54 L. Ed. 762.

Náprava pomocí soudního příkazu je drastická a je třeba ji používat pouze v mimořádných situacích. Banker's Life & Cas. Co. v. Holland, 346, U.S. 379, 382–385, 74 S. Ct. 145, 147–149, 98 L. Ed. 106; na návrh jedné ze stran Fahey, 332 U.S. 258, 259, 67 S. Ct. 1558, 1559, 91 L. Ed. 2041. Dokument byl tradičně užíván ve federálních soudech pouze „k přinucení nižšího soudu k zákonnému provádění jeho předepsané jurisdikce anebo k přinucení k výkonu jeho pravomoci, pokud je to jeho povinností“. Will v. United States, 389 U.S., 95, 88 S. Ct. South Dakota Reports, 273, s citací Roche v. Evaporated Milk Assn., 319 U.S. 21, 26, 63 S. Ct. 938, 941, 87 L. Ed. 1185.

Přelíčení. Jako většina mimořádných writů, i *writ mandamus* v praxi ustoupil ve prospěch stížností nebo podnětu k vydání soudního příkazu, kterým se dosahuje stejného cíle; *např.* Federal nebo Mass. R. Civ. P. 81(b).

Mandans. Lat. V kontinentálním právu zaměstnávající strana (mandant) ve smlouvě mandátní. Ten, kdo pověřuje starostí o určitou věc jinou osobu; ten, kdo požaduje; žádá, anebo použije jinou osobu, aby za něj něco vykonala.

Mandant. Ve francouzském a skotském právu zaměstnávající strana ve smlouvě o *mandatum*, čili o mandátu.

Mandataire. Fr. Ve francouzském právu osoba, použitá jinou osobou k provedení nějakého činu za ni; mandatář.

Mandata licita recipiunt strictam interpretationem, sed illicita latam et extensam. Zákonné příkazy mají striktní interpretaci, avšak nezákonné příkazy ji mají širokou a podrobnou.

Mandatarius terminos sibi positos transgredi non potest. Mandatář nemůže překročit meze jemu vymezené.

Mandatory. Mandatář. Ten, kterému je dán mandát, pověření, nebo příkaz; také ten, kdo obdrží prebendu prostřednictvím *mandamus*. Briggs v. Spaulding, 141 U.S. 132, 11 S. Ct. 924, 35 L. Ed. 662.

Mandate. Mandát. Příkaz, nařízení, nebo směrnice, písemná nebo ústní, kterou je soud oprávněn vydat a osoba je povinna jí uposlechnout. Silverman v. Seneca Realty Co., 154 Misc. 35, 276 N.Y.S. 466. Soudní příkaz nebo nařízení od soudu nebo soudního úředníka, nařizující řádnému úředníkovu vynutí rozsudek, nález, nebo výnos. Nařízení nebo příkaz vydaný na základě rozhodnutí o odvolání, nařizující podat žalobu, nebo nižšímu vyřídit případ. Oficiální způsob sdělení rozsudku odvolacího soudu nižšímu soudu, nařizující podat žalobu anebo vyřídit případ v soudním řízení. Tierney v. Tierney, Fla. App., 290 So.2d 136, 137. *Viz také* Decree; Order.

Deponování majetku, ve vztahu k němuž se uschovatel zaváže vykonat bez zaplacení nějaký čin. Dohoda o provedení služeb jiné osobě bez úplaty.

Smlouva, kterou je zákonný podnik svěřen do řízení jiného, který se zaváže, že řízení bude provádět bezúplatně. Mandatář je zavázán k vynakládání přiměřené péle a odpovídá za hrubou nedbalost. Williams v. Conger, 125 U.S. 397, 8 S. Ct. 933, 31 L. Ed. 778.